

1988. évi I. törvény

a közúti közlekedésről¹

(A végrehajtásáról szóló 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet tel. egységes szerkezetben.)

[Az 1988. évi I. törvény jelölése a továbbiakban Tv., a 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet jelölése a továbbiakban: R.]

A törvény célja

Tv. 1. § A törvény célja, hogy a közúti közlekedés alapvető feltételeinek, az abban résztvevő személyek és szervezetek jogainak és kötelezettségeinek a meghatározásával elősegítse a közúti személy- és áruszállítási szükségletek kielégítését, a közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi követelményeknek megfelelő korszerű járműállomány és közúthálózat kialakítását, működését, a közutak védelmét.

A törvény hatálya

Tv. 2. § (1) A törvény hatálya kiterjed a Magyar Köztársaság területén a közúti közlekedésben résztvevőkre, a közúti járművekre (a továbbiakban: jármű), - a 48. § (4) bekezdésében foglalt eltéréssel - az utakra, az utak környezetére és a közúti közlekedést szolgáló létesítményekre.²

(2) A Magyar Köztársaság területén kívül a magyar hatósági jelzéssel ellátott járművekre, azok üzembentartójára, illetőleg vezetőjére a törvény rendelkezéseit annyiban kell alkalmazni, amennyiben a külföldi jogszabály vagy nemzetközi szerződés, egyezmény, megállapodás eltérően nem rendelkezik.

(3) A Magyar Köztársaság területén külföldi hatósági jelzéssel ellátott járművekre, azok üzembentartójára, illetőleg vezetőjére a törvény rendelkezéseit annyiban kell alkalmazni, amennyiben jogszabály, nemzetközi szerződés, egyezmény vagy megállapodás másként nem rendelkezik.

(4) Fegyveres erők és fegyveres testületek tagjaira, járműveire és magánútjaira jogszabály eltérő rendelkezéseket állapíthat meg.

(5) A törvénynek az utakra vonatkozó rendelkezéseit az út műtárgyaira és tartozékaira, a közutakra vonatkozó rendelkezéseit - a 8. § (1) bekezdésének h) pontja, a 11. § (2) bekezdése, a 30. § és a 43. § kivételével - a közforgalom elől el nem zárt magánutakra is alkalmazni kell.⁴

R. 1. § A rendeletnek az utakra vonatkozó rendelkezéseit az út műtárgyaira és tartozékaira, a közutakra vonatkozó rendelkezéseit - az 5. §, a 27. §, a 29. § és a 35. § kivételével - a közforgalom elől el nem zárt magánutakra is alkalmazni kell.⁵

A közúti közlekedésben résztvevők alapvető jogai és kötelezettségei

Tv. 3. § (1) A közúti közlekedésben mindenkinek joga van résztvenni; a közutat és a közforgalom elől el nem zárt magánutat közlekedés céljából gyalogosként vagy - meghatározott feltételek teljesítése esetén - járművezetőként bárki igénybe veheti. Jogszabály gyalogosok és járművek közlekedését egyes közutakon korlátozhatja vagy kizárhatja.

(2) A közút kezelője a közlekedés résztvevőit tájékoztatja a közlekedés biztonságát és zavartalanságát jelentősen befolyásoló körülményekről.⁶

Tv. 4. § (1) A közúti közforgalmú személyszállítást végző járművön bárki utazhat, ha a meghirdetett utazási feltételeket megtartja.

(2) A közúti közforgalmú személyszállítást végző jármű üzemeltetője köteles az utazási feltételekről, menetrend alapján közlekedő jármű üzemeltetője ezen kívül a jármű közlekedésének időpontjáról, gyakoriságáról és az utazás egyéb körülményeiről az utasokat tájékoztatni.

Tv. 5. § (1) Aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles

a) a közúti forgalomra, valamint a közútnak és környezetének a védelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megtartani;

b) a közúti jelzések rendelkezéseinek eleget tenni, a forgalom irányítására jogosultak utasításait követni;

c) úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon és ne zavarjon.

(2) Közúton járművet az vezethet, aki a biztonságos vezetésre alkalmas állapotban van, a jármű vezetéséhez előírt engedéllyel rendelkezik.

(3) A jármű vezetését az üzemeltető nem engedheti meg, illetőleg a vezető nem engedheti át olyan személynek, aki a (2) bekezdésben említett feltételeknek nem felel meg.

(4) A külföldi hatóság engedéllyel és jelzéssel ellátott járművel belföldi közúti forgalomban a külön jogszabályban meghatározott feltételek szerint lehet részt venni.⁷

R. 2. § (1) Közúti járművezetői engedélyt az kaphat, aki a jogszabályban meghatározott életkort betöltötte, az előírt iskolai végzettséggel rendelkezik, egészségi és közbiztonsági szempontból a vezetésre alkalmas és eredményes képesítő vizsgát tett.

(2) Közúti közlekedési szolgáltatást végző járművet az vezethet, aki a pályaalakmassági követelményeknek is megfelel. Külön jogszabályegyéb esetben is kötelezővé teheti a pályaalakmassági vizsgálatot.^{8 9}

(3) Aki sorozatosan megszegte a közúti forgalomra vonatkozó szabályokat és emiatt a szabálysértési hatóság - határozatban - szabálysértési bírsággal sújtotta, rendkívüli pályaalakmassági vizsgálatra is kötelezhető.

R. 2/A. § (1) Azt, aki a közúti forgalom biztonságát, zavartalanosságát¹⁰

a) a közút, annak műtárgya, tartozéka beszennyezésével,

b) közúti jelzés vagy egyéb tárgy - a közút kezelőjének hozzájárulása nélküli vagy attól eltérő - elhelyezésével, eltávolításával, megváltoztatásával

vagy más hasonló módon sérti, vagy veszélyezteti, a közút kezelője az eredeti állapot helyreállítására, a veszély megszüntetésére és az azt előidéző magatartástól való tartózkodásra felszólítja; a közlekedési hatóság a felszólítás eredménytelensége esetében - a közút kezelőjének kérelmére - kötelezi. Ez az intézkedés nem mentesíti a közút kezelőjét a Tv. 34. §-ának (4) bekezdésében meghatározott kötelezettsége alól.

(2) Ha az (1) bekezdésben megjelölt cselekmények miatt a közlekedési hatóság eljár, az ügyi hatósági eljárási díjat annak terhére kell megállapítani, aki az eljárásra okot adott.

Tv. 6. § (1) Járművel az út-, a forgalmi, az időjárési és a látási viszonyoknak megfelelően kell közlekedni; figyelemmel kell lenni a jármű sajátosságaira, az utasokra és a rakományra.

(2) Járművel az úttest menetirány szerinti jobb oldalán, az út- és a forgalmi viszonyok szerint lehetséges mértékben jobbra tartva kell haladni.

(3) Aki járművel irányt változtat, köteles az azonos irányban vagy szemben haladó, irányt nem változtató járműveknek elsőbbséget adni. Az irányváltogatást jól láthatóan és kellő ideig jelezni kell.

(4) Útkereszteződésben - ha közúti jelzésből vagy forgalmi szabályból más nem következik - a jobbról érkező járműnek van elsőbbsége.

Tv. 7. § (1) A közutat, a közúti jelzést megrongálni, beszennyezni, a közútra a közlekedés biztonságát vagy zavartalanságát hátrányosan befolyásoló tárgyat kitenni, kidobni nem szabad.

(2) Aki a közutat vagy a közúti jelzést megrongálta, beszennyezte vagy a közútra a közúti közlekedés biztonságát, zavartalanságát hátrányosan befolyásoló tárgyat juttatott, köteles a keletkezett veszély elhárításáról gondoskodni, illetőleg ameddig az nem lehetséges, a veszélyről a közlekedés többi résztvevőjét tájékoztatni.

(3) Az a járművezető, aki a közúti jelzés olyan rongálását, beszennyezését észleli, vagy a közútra került olyan akadályt lát, amely a közlekedés biztonságát súlyosan veszélyezteti, köteles erről a rendőrséget vagy a közút kezelőjét értesíteni, és - amennyiben erre lehetősége van - a veszélyt a közlekedés többi résztvevőjének jelezni vagy azt elhárítani (mérsékelni).

Tv. 7/A. § (1) A közúti balesettel érintett járművek vezetői - a rendőrhatalóság értesítésének, illetve a rendőri intézkedés hiányában - kötelesek személyazonosságukat és a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításuk fennállását a¹¹

biztosítóintézet megnevezésével együtt hitelt érdemlően igazolni, nevüket, lakcímüket és a balesetben érintett járművek hatósági jelzését közölni.

(2) Ha a baleset folytán megrongálódott jármű vezetője nincs jelen, a károkozó az (1) bekezdésben megjelölt adatokat köteles erre alkalmas módon a helyszínen hátrahagyni, és az esetet a felelősségbiztosítási jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően biztosítóintézetének bejelenteni.

A közúti közlekedéssel összefüggő állami feladatok

Tv. 8. § (1) A közúti közlekedéssel összefüggő állami és önkormányzati feladatok:¹²

- a) a közúti közlekedés tervezése, fejlesztése, szabályozása és ellenőrzése;
- b) a közúti közlekedés szervezeti és működési feltételeinek meghatározása;
- c) a közúti közlekedési hatósági feladatok ellátása;
- d) a tömegközlekedés működtetésének biztosítása;
- e) a közúti közlekedés biztonságát szolgáló nevelés, felvilágosítás és propaganda;
- f) a közúti közlekedési szakemberek és a közúti járművezetők vizsgáztatása;
- g) a járművek műszaki vizsgálata;

h) a közúthálózat fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése.

(2) A hazai járműállomány rendeltetészerű, biztonságos és a környezetvédelmi követelményeknek megfelelő működtetéséhez szükséges feltételeket (alkatrészellátás, javítás, karbantartás, tüzelő- és kenőanyagellátás stb.) jogi, közgazdasági és hatósági eszközökkel is biztosítani kell.

Tv. 9. § (1) A közúti közlekedéssel összefüggő állami feladatokat a Kormány, a miniszterek, államigazgatási szervek, valamint az egyéb költségvetési szervek látják el.^{14 15}

(2) A közúti közlekedéssel összefüggő önkormányzati feladatok ellátásáról a helyi önkormányzat képviselőtestülete gondoskodik.¹⁶

Tv. 9/A. §²²

Tv. 9/B. § (1) Az állam a kizárólagos tulajdonát képező, az országos közúthálózatba tartozó autópályák, autóutak - illetőleg azok egyes szakaszai - és a műtárgyaik létesítése, fejlesztése, felújítása, fenntartása és üzemeltetése (a továbbiakban együtt: működtetés) céljából költségvetési szervet alapíthat, vagy e célra olyan gazdálkodó szervezetet hozhat létre, amelyben többségi részesedéssel, szavazati joggal rendelkezik, vagy a működtetést koncesszióba adhatja.^{24 25}

(2) Az önkormányzat a törzsvagyonának részét képező közutak és műtárgyaik működtetése céljából önkormányzati intézményt, vagy saját többségi részesedésével e célra gazdálkodó szervezetet alapíthat, vagy a működtetést koncesszióba adhatja.

(3)²⁶

(4) A koncessziós pályázatot

a) az állam kizárólagos tulajdonát képező, az országos közúthálózatba tartozó autópályák, autóutak - illetőleg azok egyes szakaszai - és a műtárgyaik működtetésére a közlekedésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter);²⁷

b) az önkormányzat törzsvagyonának részét képező közutak és a műtárgyaik működtetésére az önkormányzat képviselő-testülete

írja ki.

(5) A pályázati kiírásnak - a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény 8. §-ában foglaltakon túlmenően - tartalmaznia kell:

- a) a koncessziós társaság alaptőkéjének a létesítéshez vagy fejlesztéshez szükséges tőkéhez viszonyított legkisebb mértékét;
- b) a koncessziós tevékenység környezetvédelmi követelményeit;
- c) a pályázaton való részvétel feltételeit (pl. részvételi díj, biztosíték, a pályázó gazdálkodási, pénzügyi helyzetéről nyújtott tájékoztatás);
- d) a pályázatok elbírálásának főbb szempontjait (pl. a helyi munkaerő foglalkoztatásának, a belföldi vállalkozók igénybevételének vállalása, továbbá a pályázat elbírálása során előminősítési eljárás alkalmazása).

(6) A pályázat nyertesének a koncessziós társaságot részvénytársaságként kell megalapítania, amely jogosult az (1) és a (2) bekezdés szerinti közutakhoz közvetlenül csatlakozó üzemanyagtöltő- és szervizállomások, pihenőhelyek, egészségügyi és sportlétesítmények, vendéglátó létesítmények és szálláshelyek, kereskedelmi létesítmények, valamint parkolási célú épületek és építmények építésére és/vagy üzemeltetésére.

Tv. 9/C. § (1) A koncessziós társaság a koncesszió időtartama alatt a 9/B. § (1) és (2) bekezdés szerinti, az általa létesített vagy fejlesztett, felújított, karbantartott és üzemeltetett közutak és műtárgyaik használatától díjat szedhet (úthasználati díj).

(2) A koncessziós szerződés egy alkalommal - eredeti időtartamának legfeljebb felével - külön pályázat kiírása nélkül meghosszabbítható.

R. 3. § (1) A közúti közlekedési és a közúti közlekedéssel összefüggő jogszabályok kezdeményezéséhez vagy kiadásához - ha az más miniszter hatáskörébe tartozik - a közlekedési hírközlési és vízügyi miniszter egyetértése szükséges.

(2) A közúti közlekedés rendőrhatalósági tevékenységének irányításához kapcsolódó jogszabályok kezdeményezéséhez vagy kiadásához - ha az más miniszter hatáskörébe tartozik - a belügyminiszter egyetértése szükséges.

R. 4. § ³⁰

A közúti közlekedés fejlesztése

Tv. 10. § (1) A közúti közlekedést a személy- és áruszállítási szükségletek alapján, a népgazdasági, valamint a terület- és településfejlesztési tervekkel összhangban kell fejleszteni. A fejlesztésnél figyelembe kell venni a közlekedési alágazatok közötti munkamegosztást is. A közúti közlekedésnek kapcsolódnia kell a nemzetközi közúti közlekedés rendszeréhez.

(2) A közúti közforgalmú személyszállításnak a vasúti és vízi közforgalmú személyszállítással együtt hálózatot kell alkotnia.

Tv. 11. § (1) Az utakat úgy kell fejleszteni, hogy a közutak (országos közutak, helyi közutak) és a közforgalom elől el nem zárt magánutak összefüggő rendszert alkossanak.

(2) A közutak térségi hálózatának tervezése során - a közutak nyomvonalának kijelölésénél, az útkategória és keresztmetszeti megoldás kiválasztásánál, valamint a megvalósítás időbeli ütemezésénél - a következő gazdasági, társadalmi és környezeti szempontokat és hatásokat kell együttesen értékelni, és figyelembe venni:³³

- a) a létesítés, a felújítás, az üzemeltetés és a használat közvetlen társadalmi költsége,
- b) a közlekedés-biztonsági szempontból várható hatások,
- c) a települési környezetre gyakorolt hatások,
- d) a természeti és kulturális örökségi értékekre, természeti területekre, tájakra és Natura 2000 területekre, valamint a természeti erőforrásokra, különösen a termőföldre gyakorolt hatások és kockázatok,
- e) az elérhetőség-javulásból fakadó térségi gazdaságélénkítő hatás,
- f) nemzetközi együttműködés elősegítése,
- g) a hátrányos térségek, települések felzárkóztatásának célja,
- h) az országos, regionális, kiemelt térségi, megyei, valamint helyi területfejlesztési és -rendezési célok,
- i) a közúthálózat-fejlesztéssel szorosan összefüggő egyéb sajátos szempontok, különös tekintettel a honvédelmi, idegenforgalmi és vidékfejlesztési szempontokra.

R. 5. § (1) A közúthálózat fejlesztésére tervet kell készíteni. A terv készítése során figyelembe kell venni a területfejlesztési koncepciókat és programokat, valamint a terület- és településrendezési terveket.³⁴

(2) A helyi közúthálózatok fejlesztésének tervezésénél biztosítani kell kapcsolódásukat az országos közúthálózathoz.

(3) A közúthálózatok fejlesztési tervének készítésére és egyeztetésére a területfejlesztési koncepciók és programok, valamint a területrendezési tervek készítésének és egyeztetésének szabályait kell megfelelően alkalmazni. Az országos és a helyi közúthálózat fejlesztésére vonatkozó tervet a közlekedési hatósággal egyeztetni kell.

(4) Az országos közúthálózat fejlesztési tervét a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter előterjesztése alapján az Országos Területfejlesztési Koncepció és az Országos Területrendezési Terv figyelembevételével a Kormány hagyja jóvá.

(5) A helyi közúthálózat fejlesztési tervét a településszerkezeti terv részeként a tulajdonos települési önkormányzat képviselő-testülete - több települést összekötő helyi közút esetén a megyei területfejlesztési koncepció és a megyei területrendezési terv figyelembevételével, több megyét érintő helyi közút esetén a régió területfejlesztési koncepciója és a régió területrendezési tervének figyelembevételével a külön jogszabályban meghatározott szervezet - hagyja jóvá.³⁵

(6) A fővárosban a helyi közúthálózat fejlesztési tervét - a kerületi önkormányzatokkal történt egyeztetést követően - a Fővárosi Szabályozási Kerettervvel összehangoltan a Fővárosi Közgyűlés hagyja jóvá.

(7) A közúthálózat fejlesztési tervét ötvenként felül kell vizsgálni, és szükség szerint módosítani kell.

(8) Az elfogadott közúthálózat fejlesztési tervet a terület- és településfejlesztések és a településrendezések során figyelembe kell venni.

A közúti forgalom szervezésének elvei

Tv. 12. § (1) A közúti forgalomban való részvétel feltételeit és módját a forgalmi igények, a hazai közlekedési gyakorlat és a nemzetközi szabályok figyelembevételével kell meghatározni.

(2) A közutak forgalmi rendjét félreérthetetlenül, úgy kell kialakítani, hogy azt a közlekedés résztvevői kellő időben és könnyen felismerhessék. A forgalmi rend kialakításához a szükséges és lehető legkevesebb közúti jelzőtáblát kell használni. A forgalomban résztvevők továbbhaladásának és úticéljuk elérésének megkönnyítése érdekében megfelelő tájékoztató közúti jelzéseket kell elhelyezni.

(3) A közút területén, a közút felett és mellett tilos elhelyezni olyan jelet, jelzést, egyéb tárgyat és berendezést, amely a közúti jelzésekkel - azok alakjával, színével - összetéveszthető, a láthatóságot akadályozza, alkalmas arra, hogy a közlekedők figyelmét elterelje, vagy a közlekedés biztonságát egyéb módon veszélyezteti. Tilos továbbá elhelyezni - a járda, a gyalogút és a kerékpárút kivételével - a közút területén, a közút felett, továbbá a közút lakott területen kívüli szakasza mellett - a 42/A. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott távolságon belül - reklámtáblát, reklámhordozót és egyéb reklámcélú berendezést. Ez utóbbi tilalom nem vonatkozik azokra a - közvetlenül az út mellett elhelyezett - berendezésekre, amelyek kizárólag a közlekedés biztonságát elősegítő közérdekű tájékoztatást tartalmaznak.³⁷

(4) A közlekedési hatóság a (3) bekezdésben megállapított tilalom megszegőjét a jel, jelzés, reklámtábla, reklámhordozó, reklámcélú berendezés vagy egyéb tárgy eltávolítására kötelezi. A közút kezelője a közlekedési hatóság rendelkezése alapján az eltávolítást - a kötelezett költségére és veszélyére - elvégezheti, vagy elvégeztetheti.

(5) A közút kezelője a hozzájárulása nélkül vagy attól eltérő módon a közút területén elhelyezett reklámcélú tárgyat vagy berendezést eltávolíthatja.

(6) A közúti forgalmi rend kialakításánál különös figyelmet kell fordítani a gyalogos átkelőhelyek elhelyezésére és megjelölésére, a közúti csomópontok és vasúti átjárók forgalmának szabályozására, a gyalogos- és kerékpáros forgalom biztonságára és - belterületen - a

tömegközlekedés zavartalanságára. Fokozottan védeni kell a közúti forgalomban résztvevő gyermekeket, időskorúakat, valamint a mozgáskorlátozottakat és egyéb testi fogyatékosokat.

R. 6. § (1) A közlekedés biztonságát elősegítő közérdekű tájékoztatást megjelenítő jelzeshordozónak azt a - közút kezelőjének hozzájárulásával elhelyezett - berendezést kell tekinteni, amely a közúti közlekedés szabályainak betartására, az elvárt közlekedési magatartásra nevel, illetve figyelmeztet.³⁹

(2) A Tv. 12. §-ának (3)-(5) bekezdése alkalmazása szempontjából a tilalom megszegője alatt a reklámozót kell érteni. Ha a reklámozó kiléte nem állapítható meg, a jel, jelzés, reklámtábla, reklámhordozó, reklámcélú berendezés vagy egyéb tárgy eltávolítására annak az ingatlanak a tulajdonosát kell kötelezni, amelynek területén a jel, jelzés, reklámtábla, reklámhordozó, reklámcélú berendezés vagy egyéb tárgy van. A tilalom megszegőjével szemben a közlekedési hatóság - a közút kezelőjének kérelmére - jár el.

Tv. 13. § (1) A forgalom szabályozásánál a közúti közlekedés érdekeit és a kereskedelmi egységek áruval való ellátásához fűződő érdekeket - a közlekedés zavartalanságának és biztonságának megóvása mellett - összhangba kell hozni.

(2) A lakott területeket, különösen a történelmi városrészeket, a műemléki és védett természeti területeket, továbbá a gyógy- és üdülőhelyeket forgalomszabályozási eszközökkel és megfelelő várakozási díjak alkalmazásával is fokozottan védeni kell a közúti közlekedés károsító hatásaitól.

Tv. 14. § (1) A közút lezárására vagy forgalmának korlátozására (elterelésére)⁴¹

a) a közút kezelője a közúton folyó munka, a közút állagának védelme, a közúti forgalom biztonsága miatt,

b) a rendőrség, tűzoltóság és a fegyveres erők (honvédség, határőrség) a rájuk vonatkozó jogszabályok által meghatározott esetekben

jogosultak.

(2) A közút lezárása vagy forgalmának korlátozása érdekében kihelyezett közúti jelzéseket a munka befejezésekor, illetőleg az ok megszűnésekor haladéktalanul el kell távolítani.

(3) A közút indokolatlan, a szükségesnél nagyobb mértékben vagy hosszabb időtartamra történő lezárásából eredő kárt az intézkedő szerv köteles megtéríteni.

R. 7. § (1) A rendőrség, a tűzoltóság és a fegyveres erők a közút kezelőjének hozzájárulásával zárhatják le a közutat és korlátozhatják (elterelhetik) annak forgalmát. Azonnali intézkedést igénylő esetben - ha a kezelő hozzájárulása nem szerezhető be - a közút kezelőjét haladéktalanul értesíteni kell.⁴⁶

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetekben a közút lezárása és a forgalom korlátozása (elterelése) érdekében szükséges intézkedések megtételéért és a kihelyezett jelzések eltávolításáért a kihelyező szervek felelősek. A kihelyezés okának megszűnésekor el nem távolított közúti jelzések eltávolításáról - a kihelyező szervek értesítése mellett - a közút kezelője gondoskodik.

(3) Ha a közút előre tervezhető lezárása miatt terelőút kijelölése szükséges, a lezárás, illetőleg a kijelölés előtt az érintett közút kezelőjének a hozzájárulását be kell szerezni. A közút lezárásával, a terelőút kijelölésével és az elterelt forgalom elviselésére való alkalmassá tételével, valamint a szükséges jelzések elhelyezésével, eltávolításával kapcsolatban felmerülő költségeket az viseli, aki a közút lezárására okot adott, vagy akinek érdekében azt elrendelték.

Tv. 15. § (1) A miniszter - rendeletben - meghatározott járművek közlekedését a közút kezelőjének hozzájárulásához és díj fizetéséhez kötheti.^{48 49}

(2)⁵¹

(3) Közút területén vagy a közút területén kívüli közterületen létesített, illetőleg kijelölt várakozóhelyen a közút kezelője díj és pótdíj szedését rendelheti el.^{52 53}

(4) Az (1) bekezdésben, továbbá a 33. § (2) bekezdésében meghatározott díjak és pótdíjak befizetéséről az igénybe vevő köteles gondoskodni.⁵⁴

(5) Amennyiben a (3) bekezdésben meghatározott díjat nem fizették meg, a közút kezelője vagy az általa megállapodás alapján megbízott gazdálkodó szervezet a létesített, illetőleg kijelölt várakozóhely jogosulatlan úthasználatának időpontjától számított 60 napos jogvesztő határidőn belül köteles postára adni a díj- vagy pótdíjfizetési felszólítást. A díj- és a pótdíjfizetési kötelezettség egy év alatt évül el. A díj és a pótdíj után késedelmi kamat nem követelhető.⁵⁵

R. 8. § (1) A közlekedési hírközlési és vízügyi miniszter által megállapított össz tömeg-, tengelyterhelés- vagy mérethatárokat meghaladó és a lánctalpas jármű a közúti forgalomban csak a közút kezelőjének hozzájárulásával vehet részt. A hozzájárulásban a közút kezelője feltételeket írhat elő. Veszélyes árut szállító jármű közúti közlekedéséhez engedély szükséges.⁵⁶

(2) Az össz tömeg- vagy tengelyterhelés-határokat meghaladó jármű üzemben tartója a közút használatáért díjat köteles fizetni.

(3) Ha a (2) bekezdésben megjelölt jármű hozzájárulás nélkül vagy a hozzájárulásban foglalt feltételektől eltérő módon vesz részt a forgalomban, a közlekedési hatóság a jármű üzemben tartóját a használati díj tízszereséig terjedő pótdíj megfizetésére kötelezheti.

(4)⁵⁷

R. 9. §⁵⁸

Tv. 16. § (1) Olyan elemi csapás vagy rendkívüli hóakadály elhárítására, amely a közutak forgalmát, a személy- és áruszállítást, emiatt a lakosság ellátását széles körben és jelentősen akadályozza, a védekezés és mentés egységes, központi irányítására, ezen belül a veszélyeztetett terület lakosságának ellátására a miniszter - az érintett tárcák és szervek bevonásával - bizottságot alakít.⁵⁹

(2) Ha az elemi csapás vagy rendkívüli hóakadály elhárítása egységes, központi irányítást nem igényel, a védekezés és mentés irányítása - az érdekeltek bevonásával - a polgármester vagy a főpolgármester, illetőleg a közigazgatási hivatal feladata.⁶²

A közúti közlekedés résztvevőinek nevelése, oktatása, szakképzése és utánpótlás képzése⁶³

Tv. 17. § A közlekedés biztonságának fokozása, a közlekedési kultúra növelése, a közlekedési szabályok és a helyes közlekedési magatartásformák megismertetése érdekében rendszeressé kell tenni az erre irányuló nevelést, oktatást, felvilágosító- és propagandamunkát.

Tv. 18. § (1) A közúti közlekedési szakemberek képzése állami közép- és felsőfokú oktatási intézményekben vagy tanfolyamokon történik.

(2) A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek tanfolyami képzése, továbbképzése és utánpótlás képzése a közlekedési hatóság engedélye alapján végezhető. Az iskolavezetői, a szakoktatói és a vizsgabiztosi tevékenység az erre vonatkozó jogosultság megszerzése alapján végezhető. A tanfolyami képzést, továbbképzést és utánpótlás képzést a közlekedési hatóság ellenőrzi, illetőleg ellátja annak szakfelügyeletét.⁶⁸

(3) A külön jogszabályban meghatározott tevékenységet végző járművezető és közúti közlekedési szakember időszakos szakirányú továbbképzésen köteles részt venni.⁶⁹

(4) Utánpótlás képzésen kell részt vennie annak a járművezetőnek⁷⁰

- a) akit a bíróság vagy a szabálysértési hatóság közlekedési szabálysértés miatt legalább 6 hónapra, illetve
- b) akit a bíróság közlekedési bűncselekmény elkövetése miatt a járművezetéstől eltiltott, továbbá
- c) akinek vezetői engedélyét a közúti közlekedési előéleti pontrendszer alapján az eljáró hatóság visszavonta.

(5) A vezetői engedély csak abban az esetben adható vissza, ha az érintett személy igazolja, hogy az utánpépzésen részt vett.

(6) Az utánpépzésen nem kell részt vennie a járművezetőnek, ha az eltiltás csak jármű kategóriára vagy jármű fajtára terjed ki, és az a vezetői engedély visszavonásával nem jár.⁷¹

(7) A közlekedési hatóság a (2) bekezdésben meghatározott engedélyköteles tevékenységet engedély nélkül, vagy az engedélyben foglaltaktól eltérő módon végzőket 30 000 Ft-tól 200 000 Ft-ig terjedő bírság fizetésére kötelezi. A bírság ismételt is kiszabható. A beszedett bírság összege az eljáró hatóságot illeti meg.⁷²

(8) A (2) bekezdésben meghatározott tanfolyami képzésben az iskolavezető és a szakoktató, illetőleg a tanfolyami képzést követő vizsgáztatásban a vizsgabiztos abban az esetben vehet részt, ha erre vonatkozó képesítéssel rendelkezik és a közlekedési hatóság erre vonatkozó névjegyzékbe felvette.⁷⁴

(9) A (2) bekezdésben meghatározott névjegyzékek adattartalma:

- a) név és születéskori név,
- b) születés helye, időpontja (év, hó, nap),
- c) anyja neve,
- d) lakóhelye,
- e) erkölcsi bizonyítvány száma,
- f) továbbképzésen történt részvétel időpontja,
- g) képesítő okmány száma, a kiadás dátuma,
- h) a névjegyzéket vezető közlekedési hatóság megnevezése,

- i) a névjegyzékbe vétel száma, időpontja,
- j) a névjegyzékbe vételt igazoló okmány száma, kiadás dátuma, érvényessége,
- k) a névjegyzékből törlés oka és időpontja.

(10) A (9) bekezdés a), h) és j) pontjában meghatározott adatok nyilvánosak.⁷⁵

(11) Az iskolavezetőt, a szakoktatót és a vizsgabiztost a közlekedési hatóság a névjegyzékből törli, ha:

- a) kötelező továbbképzésen nem vett részt;
- b) nem rendelkezik érvényes vezetői engedéllyel;
- c) a névjegyzékbe történő felvételre, külön jogszabályban meghatározott feltételeknek már nem felel meg;
- d) a névjegyzékbe felvett személy ezt kérelmezi;
- e) a névjegyzékbe felvett személy elhalálozott.
- f) az iskolavezetői, a szakoktatói és a vizsgabiztosi tevékenységre külön jogszabályban meghatározott rendelkezéseket ismételten megsérti.⁷⁶

(12) A (10) bekezdés f) pontjában meghatározott esetben a névjegyzékből való törlés határozott időre, legfeljebb azonban öt évre történhet.⁷⁷

Az utazó munkavállalók munkaideje⁷⁸

Tv. 18/A. § (1) A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) rendelkezéseit az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni a közúti szállításban közreműködő azon személyek tekintetében, akik a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. március 15-i 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, - a vezetési idő, a megszakítás és pihenőidő tekintetében - e törvény, továbbá a 2001. évi IX. törvénnyel kihirdetett, a nemzetközi közúti fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló Európai Megállapodás (AETR) hatálya alá tartozó munkát végeznek.⁷⁹

(2) A 18/C. §-ban foglalt rendelkezéseket abban az esetben is alkalmazni kell, ha a munkavállaló munkavégzése nem esik az (1) bekezdésben meghatározott jogszabály és közösségi jogszabály

hatálya alá, azonban a munkaidőkeret időtartama alatt a munkavállaló az említett jogszabály és közösségi jogszabály hatálya alá tartozó munkát is végez.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott munkavállalónak az (1) bekezdésben meghatározott jogszabály és közösségi jogszabály hatálya alá tartozó munkavégzése során e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

Tv. 18/B. § A 18/B-18/J. §-ok alkalmazásában:

a) *munkaidő*: az Mt. 117. §-a (1) bekezdésének a) pontjában foglaltakra figyelemmel különösen

aa) a közúti személyszállítási, illetve árufuvarozási tevékenységre fordított teljes idő, amely magában foglalja a vezetési időt, a be- és kirakodásra fordított időt, az utasok be- és kiszállásánál való segédkezéssel töltött időt, a jármű takarításával és karbantartásával töltött időt, valamint a jármű, a rakomány vagy az utasok biztonságával kapcsolatos tevékenység idejét és a vonatkozó előírások teljesítésére fordított időt, ideértve a be- és kirakodás felügyeletét, továbbá a rendőrségi, vám-, határőrizeti és az adott szállítási tevékenységgel összefüggésben felmerülő bármely hatósági eljárás időtartamát,

ab) a be- és kirakodásra történő várakozás ideje, amennyiben ennek időtartama előzetesen nem volt meghatározható. Kollektív szerződés jelen rendelkezéstől eltérhet, és a be- és kirakodásra történő várakozás idejét rendelkezésre állási időnek minősítheti, kivéve, ha a munkavállaló a várakozás ideje alatt munkát végez;

b) *rendelkezésre állási idő*:

ba) minden olyan idő, amely nem minősül munkaidőnek és pihenőidőnek, és amely során a munkavállalónak nem kell a munkahelyén tartózkodnia, de készen kell állnia a jármű vezetésének megkezdésére, folytatására, illetve egyéb munka elvégzésére. E feltételek együttes érvényesülése esetén rendelkezésre állási időnek minősül különösen: a jármű kompon vagy vasúton történő szállításához kapcsolódó kíséreti idő, a határátlépéssel és időtartamhoz kötött közlekedési korlátozásokkal (hétvégi, ünnepnap közlekedési korlátozással) összefüggő várakozással töltött idő,

bb) több gépjárművezető járatok esetében a jármű vezetési ideje alatt a járművet vezető személy mellett, vagy a fekvőhelyen eltöltött idő;

c) *munkahely*: a közúti személyszállítást, illetve árufuvarozást végző vállalkozás valamennyi telephelye és székhelye, az ilyen tevékenység végezéséhez használt jármű, továbbá bármely egyéb hely, ahol a személyszállítási, illetve árufuvarozási tevékenységgel kapcsolatos feladatokat végzik;

d) *közúti szállításban közreműködő személy*: a munkavállaló és az önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezető;

e) *önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezető*:

ea) közúti árufuvarozói vagy autóbuszos személyszállító engedély alapján önálló vállalkozási tevékenység keretében személyek és áruk továbbítására jogosult,

eb)az ea) pontban meghatározott tevékenységhez kapcsolódóan, munkaszerződéssel vagy egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonnyal nem rendelkezik,

ec)tevékenységét szabadon szervezheti;

f) *a hét*: a munkavégzés helye szerinti helyi időszámítás szerint, hétfő 00:00 órától vasárnap 24:00 óráig terjedő időszak.

Tv. 18/C. § (1) A 18/A. §-ban említett munkavállalók esetében a munkáltatónak munkaidőkeretet kell megállapítania.

(2) A 18/A. § (1) bekezdésében említett munkavállalók esetében a munkáltató legfeljebb négy hónapos, kollektív szerződés legfeljebb hat hónapos munkaidőkeretet állapíthat meg.

(3) A 18/A. § (2) bekezdésében említett munkavállalók esetében a munkaidőkeret hosszát az Mt.-ben foglaltak szerint kell megállapítani, azzal, hogy hat hónaposnál hosszabb munkaidőkeret nem állapítható meg.

(4) A munkaidőkeret átlagában a heti munkaidő a 48 órát nem haladhatja meg.

(5) A heti munkaidő - kollektív szerződés, illetve a 18/A. § (1) bekezdésében meghatározott jogszabály és közösségi jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a 60 órát nem haladhatja meg.

(6) Amennyiben a munkavállalónak további munkaviszonya áll fenn, bármely négy - kollektív szerződés rendelkezése esetén legfeljebb hat - hónapos időszakban az egybeszámított munkaidő heti átlagban a 48 órát nem haladhatja meg, továbbá a munkaidőkeretet úgy kell megállapítani, hogy bármely naptári héten a munkavállaló valamennyi munkaviszonyában egybeszámított munkaideje - kollektív szerződés eltérő rendelkezése hiányában - a 60 órát ne haladja meg.

(7) A (6) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni abban az esetben is, ha a munkavállaló korábbi munkaviszonya megszűnt vagy megszűnik, de négy hónapnál nem régebben korábbi munkaviszonyában munkát végzett.

(8) A (4)-(7) bekezdések alkalmazása során az Mt. 126. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerinti rendkívüli munkavégzés időtartamát is figyelembe kell venni.

(9) A (6) és (7) bekezdésben foglalt kötelezettségek munkáltatói teljesítése céljából a munkavállaló köteles havonta, illetve a munkáltató által előírt gyakorisággal írásban elszámolni a más munkáltatónál munkavégzéssel töltött időről.

Tv. 18/D. § (1) A munkáltató a munkavállalót személyszállítási, illetve áru fuvarozási tevékenység végzésére az egészséges és biztonságos munkavégzés, továbbá a közlekedésbiztonság követelményére figyelemmel, a munkaviszonyra vonatkozó szabályokkal összhangban osztja be.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt követelményeken túlmenően a munkavégzés szervezése során a munkáltatónak - a rendelkezésre álló lehetőségeken belül - törekednie kell arra, hogy a munkavállaló pihenőidejének minél nagyobb részét az általa megválasztott helyen tudja eltölteni.

(3) A munkavállaló munkaidejét a munkaviszonyra vonatkozó szabályok, a szakmai szabályok, a menetrend, és a munkáltató utasításainak keretei között maga osztja be.

Tv. 18/E. § (1) A munkáltató a munkavállalót a 18/D. § (1) bekezdése szerinti munkavégzésre annak megkezdése előtt legalább 12 órával köteles beosztani, illetve a beosztást a munkavállalóval közölni.

(2) Amennyiben a munkavállaló munkára képes állapotban van, a munkáltató egyoldalú intézkedésével az (1) bekezdésben foglalt rendelkezéstől eltérhet, ebben az esetben azonban a fuvarfeladat során munkaidőnek minősülő idő első 12 órája rendkívüli munkavégzésnek minősül.

(3) A rendelkezésre állási időnek minősülő időszakot és előrelátható időtartamát - az indulás előtt vagy közvetlenül a rendelkezésre állási idő kezdetét megelőzően - a munkavállalóval ismertetni kell.

Tv. 18/F. § (1) Amennyiben a 18/A. §-ban megjelölt jogszabály és közösségi jogszabály eltérően nem rendelkezik, a munkaközi szünet nélkül folyamatosan végzett munka a hat órát nem haladhatja meg. Amennyiben a teljes napi munkavégzés ideje hat és kilenc óra közötti, azt legalább 30 perces, amennyiben meghaladja a kilenc órát, legalább 45 perces munkaközi szünettel kell megszakítani.

(2) A munkaközi szünetet egyenként legalább 15 perces időszakokra a munkavállaló feloszthatja.

(3) A rendelkezésre állási idő és az ezt közvetlenül követő munkaidő együttes időtartama a 24 órát nem haladhatja meg, kivéve, ha a munkavégzés határátlépéshez vagy egyéb halaszthatatlan tevékenységhez kapcsolódik. Ebben az esetben a (4) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

(4) Ha a munkavégzési idő és az azt követő rendelkezésre állási idő együttes tartama a 24 órát meghaladja, a rendelkezésre állást követő első lehetséges időpontban a munkavállalónak legalább 11 óra pihenőidőt kell tartani.

Tv. 18/G. § (1) Amennyiben a munkavégzés - a munkavégzés helye szerinti helyi időszámítás szerint - részben a 00.00 és 04.00 óra közötti időszakokra esik (a továbbiakban: éjszakai időszak), a napi munkaidő - ha kollektív szerződés, illetve munkaszerződés eltérően nem rendelkezik - a tíz órát nem haladja meg.

(2) Éjszakai időszak alatti munkavégzés esetén a munkavállalót az Mt. szerinti bérpótlék illeti meg.

Tv. 18/H. § A munkáltató az Mt. 140/A. §-ában foglaltakon túl a munkavállaló rendelkezésre állási idejét köteles nyilvántartani, valamint a nyilvántartást három évig megőrizni. A munkáltató a nyilvántartás egy példányát köteles a munkavállaló részére - kérésre - átadni.

Tv. 18/I. § A munkavállalót a rendelkezésre állási időre az Mt. 148. §-a (1) bekezdésében az ügyelet esetén meghatározott munkabér illeti meg.

Tv. 18/J. § A 18/A. §-ban meghatározott munkavállalókra az Mt. 117/B. §-ának (3) bekezdése, 126. §-a (1) bekezdésének a), c) és d) pontja, 127. §-a (1) bekezdésének első mondata, továbbá

147. §-ának (6) bekezdése nem alkalmazható, kivéve a 18/A. § (2) bekezdésében meghatározott munkavállalók olyan munkavégzését, amelyre a jelen törvény szerinti eltérő rendelkezéseket nem kell alkalmazni.

R. 10. § (1) A biztonságos közúti közlekedésre nevelés, a balesetmegelőző, felvilágosító és propagandamunka programját a belügyminiszter a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszterrel egyetértésben, az állami oktatási intézményekben a közúti közlekedési ismeretek oktatásának programját a művelődési és közoktatási miniszter a belügyminiszterrel és a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszterrel egyetértésben állapítja meg.

(2) Gépjárművezetői munkakörben foglalkoztatottnak kell tekinteni a közúti közlekedési szolgáltatást végző jármű vezetőjét.⁸¹

R. 11. § (1) Az állami oktatásban - tantervi órakereten belül - a közúti közlekedési ismereteket oktatni kell.

(2) Az állami oktatásban - tantervi órakereten kívül - lehetővé kell tenni, hogy az általános iskolai tanulók a nyolcadik osztály befejezésével segédmotoros kerékpárvezetői igazolványt, a középfokú iskolai tanulók az iskola befejezésekor személygépkocsiveetői engedélyt szerezhessenek.

R. 12. § (1) Az állami közép- és felsőfokú oktatási intézményekben folytatott gépjármű és útügyi szakirányú képzés programját a művelődési és közoktatási miniszter a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszterrel egyetértésben állapítja meg.

(2)⁸³

R. 13. §⁸⁴

R. 14. §⁸⁵

A járművek használata

Tv. 19. § (1) A közúti közlekedési szolgáltatások körét, azok végzésének és az azokhoz használt, továbbá a nem közúti közlekedési szolgáltatást végző járművek üzemeltetésének feltételeit a Kormány rendeletben állapítja meg.⁸⁷

(2) A település területén levő taxiállomások igénybevételének rendjét az önkormányzat rendeletben állapíthatja meg.⁸⁸

(2)⁸⁹

(3)⁹²

(3) A közforgalmú személyszállításra az üzemeltetőt szerződéskötési kötelezettség terheli.

(4) A közlekedési hatóságnál a közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló külön jogszabályban meghatározott engedélyek kiadásával, módosításával és visszavonásával kapcsolatos ügyekben a kérelem elektronikus úton is előterjeszhető.⁹⁹

Tv. 20. § (1) Az e törvényben, valamint külön jogszabályban¹⁰¹

a) meghatározott engedélyhez, bejelentési kötelezettséghez és meghatározott okmány meglétéhez kötött belföldi vagy nemzetközi közúti közlekedési szolgáltatásra (áru fuvarozásra és személyszállításra),

b) meghatározott okmány meglétéhez kötött saját számlás áru- és személyszállításra,

c) a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. március 15-i 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben és e törvényben a vezetési időre, a megszakításra és pihenőidőre, továbbá a 2001. évi IX. törvénnyel kihirdetett nemzetközi közúti fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló kihirdetett Európai Megállapodásban (AETR) a vezetési időre, a megszakításra és pihenőidőre,¹⁰²

d) a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló, 1985. december 20-i 3821/85/EGK tanácsi rendeletben és az e törvényben a menetíró készülék és tachográf korong használatára,

e) a veszélyes árut szállító közúti járműre és annak személyzetére, az áru feladójára, átmeneti tárolójára és fogadójára, illetőleg továbbítására,

f) a gyorsan romló élelmiszerek és élő állatok közúti szállítására,

g) a bérelt járművekkel végzett közúti áruszállításra,

h) a közúti közlekedési szolgáltatási és bejelentési kötelezettséghez kötött áru- és személyszállítási, továbbá a saját számlás szállítási tevékenységet végző járművek műszaki és környezetvédelmi tulajdonságaira,

i) a nemzetközi kombinált áru fuvarozásra,

vonatkozó rendelkezések megsértői bírságot kötelesek fizetni.

(2) A bírsággal kapcsolatos eljárás lefolytatására - a (11) bekezdésben meghatározott ellenőrzési jogosultsághoz igazodóan - a közlekedési hatóság, a vámhatóság, a rendőrség, a katasztrófavédelmi hatóság és a Határőrség, az (1) bekezdés c) pontjában foglaltak tekintetében a munkaügyi hatóság is (a továbbiakban együtt: eljáró hatóság) jogosult.¹⁰³

(3) Az eljáró hatóság - a (7) bekezdésben meghatározott esetben - a bírság kivetéséről szóló első fokú határozat azonnali végrehajtását rendelheti el. A bírsággal kapcsolatos eljárásban a külön jogszabályban meghatározott rendelkezéseket az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(4) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezések megsértőjével szemben 50 000 forinttól 800 000 forintig terjedő bírság szabható ki. Az egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegét külön jogszabály határozza meg.¹⁰⁵

(5) A beszedett bírság összege az eljáró hatóságot illeti meg.

(6) A kivetett bírság összegének megfizetése meghatározott számlaszámra történő befizetéssel történhet. A megfizetett bírság, illetőleg a pénzkövetelés biztosítás összegét külön jogszabályban foglaltak szerint, az azt megállapító határozat jogerőre emelkedéséig letétként kell kezelni.

(7) A járművet a bírság, illetőleg a pénzkövetelés biztosítás megfizetéséig - az erre vonatkozó külön határozat kiadása nélkül - vissza lehet tartani.

(8) A jármű részére, a visszatartás idejére várakozó helyet kell kijelölni és a jármű forgalmi engedélyét - az elismervény egyidejű kiállítására és járművezető részére történő átadása mellett - a visszatartás időtartamára el kell venni.

(9) A jármű vezetőjét az átvétel elismerése mellett angol, német vagy orosz nyelven a külön jogszabályban foglaltak szerint írásban tájékoztatni kell a (8) bekezdés szerint kijelölt várakozási helyről és annak megközelítési útvonaláról, továbbá a bírsággal kapcsolatos eljárás lefolytatásával kapcsolatos külön jogszabályban meghatározott rendelkezésekről.

(10) A jármű visszatartásából eredő, az üzemben tartót ért kárért az eljáró hatóság felelősséggel nem tartozik.

(11) A Magyar Köztársaság területén magyar vagy külföldi rendszámú közúti járművel végzett tevékenységre az (1) bekezdésben meghatározott rendelkezések megtartását

- a) nemzetközi forgalomban a határőrség, a vámhatóság és a közlekedési hatóság,
- b) belföldi forgalomban a közlekedési hatóság,
- c) az (1) bekezdés c) pontja tekintetében a munkaügyi hatóság is,

d) az (1) bekezdés c)-e) pontjai tekintetében külön jogszabály alapján a rendőrség

e) az (1) bekezdés e) pontja tekintetében - az üzemben tartó telephelyén is - külön jogszabály alapján a katasztrófavédelmi hatóság¹⁰⁸

jogosult ellenőrizni. A belföldi forgalom ellenőrzésébe a vámhatóság is bevonható.

(12) Amennyiben a közúti járművel végzett tevékenység az (1) bekezdés a)-i) pontjaiban megjelölt rendelkezéseknek a külön jogszabályban meghatározott határon történő belépés alkalmával nem felel meg, a vámhatóság és a Határőrség az (1) bekezdésben megjelölt bírságot eljárási megindítása nélkül a közúti jármű belépését megtagadhatja, és erről a közlekedési hatóságot haladéktalanul értesíti.¹⁰⁹

Tv. 21. § ¹¹¹

A közúti járművek üzemeltetésének műszaki feltételei

Tv. 22. § (1) Belföldi üzemben tartás céljából csak olyan típusú jármű gyártható vagy hozható be külföldről, amelyre a közlekedési hatóság - típusjóváhagyás keretében típusvizsgálat alapján, illetőleg a külföldön kiadott típusjóváhagyó okmány honosításával - típusbizonyítványt adott ki. Egyedi jármű vagy járműsorozat behozatala esetén a közlekedési hatóság a típusvizsgálatról és a típusbizonyítvány kiadásától eltekinthet.¹¹²

(2) A típusvizsgálat során azt kell ellenőrizni, hogy a járműtípus megfelel-e a jogszabályban meghatározott műszaki, közlekedésbiztonsági, környezetvédelmi és munkavédelmi követelményeknek.

(3) Jármű egyedi előállításához (összeépítéséhez), átalakításához, forgalomba helyezéséhez a közlekedési hatóság előzetes engedélyre szükséges.

(4) A közlekedési hatóság az engedélyezett járműtípusok, valamint a jóváhagyott alkatrészek, tartozékok és önálló műszaki egységek típus-meghatározó műszaki adatairól nyilvántartást vezet.

R. 15. § (1) A típusbizonyítvány kiadását belföldi gyártás esetén - a sorozatgyártás megkezdése előtt - a gyártónak, külföldről történő behozatal esetén - a szerződés megkötése előtt - annak kell kérnie, aki a járművet belföldön kereskedelmi forgalomba hozza. Ha a jármű belföldön kereskedelmi forgalomba nem kerül, a típusbizonyítványt a megrendelőnek kell kérnie.

(2) Külföldről behozott jármű típusvizsgálata során a közlekedési hatóság - a jogszabályban meghatározott műszaki, közlekedésbiztonsági, környezetvédelmi és munkavédelmi

követelmények megtartásával - a külföldi típusvizsgálati eredményeket felhasználhatja vagy külön vizsgálat nélkül elfogadhatja.

R. 16. § Jármű egyedi előállítás (összeépítése) vagy átalakítása abban az esetben engedélyezhető, ha a műszaki, közlekedésbiztonsági, környezetvédelmi és munkavédelmi követelmények mellett kielégíti az esztétikai igényeket is és a jármű létrehozása gazdasági vagy egyéb szempontból indokolt.

Tv. 23. § (1) Jármű - a (3) bekezdésben meghatározott vizsgálatot követően - abban az esetben helyezhető forgalomba, ha a tulajdonos a tulajdonjog megszerzésének jogszerűségét, a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás fedezetének meglétét és a külön jogszabályban meghatározott regisztrációs adó megfizetését a közlekedési igazgatási hatósági eljárásban igazolta.¹¹⁵

(2) A jármű forgalomba helyezése a hatósági jelzés és engedély kiadásával és az országos járműnyilvántartásba bejegyzésével valósul meg.¹¹⁶

(3) A hatósági engedély és jelzés kiadása előtt a közlekedési hatóság vizsgálaton (a továbbiakban: forgalomba helyezés előtti vizsgálat) ellenőrzi, hogy a jármű megfelel-e a típusbizonyítványban foglaltaknak vagy - ha a hatóság típusbizonyítvány kiadásától eltekintett - a 22. § (2) bekezdésében említett követelményeknek.

(4) A közlekedési hatóság típusbizonyítvány alapján forgalmazott új jármű forgalomba helyezés előtti vizsgálatától eltekinthet. A forgalmazónak a forgalomba helyezéshez kapcsolódó tevékenységét a közlekedési hatóság ellenőrzi.¹¹⁷

(5) Egyedileg előállított (összeépített) vagy átalakított jármű esetén a közlekedési hatóság azt vizsgálja, hogy a jármű megfelel-e az előzetes engedélyben foglaltaknak. Előzetes engedély nélkül előállított vagy átalakított járműre hatósági engedély és jelzés nem adható.

(6) A belföldön üzemeltetni kívánt, külföldi rendszámmal ellátott jármű forgalomba helyezését a jármű belföldi üzemeltetője a tulajdonszerzést, illetőleg a jármű behozatalát követő legfeljebb 30 napon belül köteles kezdeményezni.¹¹⁸

(7) Az Európai Gazdasági Térség más tagállamában kiadott érvényes hatósági engedéllyel és jelzéssel ellátott jármű forgalomba helyezése előtt a közlekedési hatóság - a típusvizsgálat és a (3) bekezdésben meghatározott forgalomba helyezés előtti vizsgálat mellőzésével - a jármű eredeti okmányai, valamint a származási ország hatósági nyilvántartásai alapján, szemle alkalmazásával állapítja meg a jármű nyilvántartásba veendő műszaki adatait.¹¹⁹

R. 17. § (1) A járművek hatósági engedéllyel és jelzéssel való ellátásáról, valamint nyilvántartásáról - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a rendőrhatalóság gondoskodik.¹²⁰

(2) A jármű nyilvántartásba vett adataiban bekövetkezett változást az üzemben tartó köteles a hatóságnak bejelenteni.

Tv. 24. § (1) Az üzembentartó felelős azért, hogy a forgalomban tartott járműve a műszaki, közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi követelményeknek megfeleljen. A járművek megfelelőségét a közlekedési hatóság időszakos vizsgálaton ellenőrzi. Az időszakos vizsgálatok végzése a járműállomány területi megoszlásához igazodó vizsgálóhálózat állomásain történik.

(2) Az időszakos vizsgálatot a közlekedési hatóság által névjegyzékbe vett vizsgabiztos a közlekedési hatóság megbízása alapján annak vizsgálóállomásán, illetőleg a közlekedési hatóság által kijelölt vizsgálóállomáson végzi. Az időszakos vizsgálati tevékenységet, valamint a vizsgálóállomáson biztosított személyi és tárgyi feltételeket a közlekedési hatóság ellenőrzi.¹²¹

(3) Ha a jármű az (1) bekezdésben említett követelményeknek nem felel meg, a közlekedési hatóság a forgalomban tartását megtiltja, vagy feltételekhez köti, és erről - gépjármű, mezőgazdasági vontató, lassú jármű és ezek pótkocsija esetén - a közlekedési igazgatási hatóságot értesíti.¹²³

Tv. 24/A. § A Kkt. 23. §-ának (3) bekezdésében említett és a közlekedési hatóság által feljogosított belföldi gyártót, kereskedelmi forgalmazót, illetőleg a Kkt. 24. §-ának (2) bekezdésében szereplő, a járművek időszakos vizsgálatára feljogosított más szervet a miniszter által rendeletben meghatározott hatósági eljárások díjának a jogszabályban foglalt hányada illeti meg.^{125 126}

Tv. 25. § E törvénynek

a) a hatósági engedélyre, jelzésre, nyilvántartásba vételre és a hatósági vizsgálatokra vonatkozó rendelkezései a kerékpárookra, az állati erővel vont járművekre, a kézikocsikra és a lassú járművek külön jogszabályban meghatározott egyes fajtáira,

b) a hatósági engedélyre, nyilvántartásba vételre és az időszakos vizsgálatra vonatkozó rendelkezései a segédmotoros kerékpárookra,

c) a hatósági jelzésre, a típusvizsgálatra és típusbizonyítványra vonatkozó rendelkezései az egyedileg behozott, előállított (összeépített) vagy átalakított segédmotoros kerékpárookra, illetőleg a forgalomba helyezés előtti vizsgálatra vonatkozó rendelkezései az egyéb segédmotoros kerékpárookra

nem terjednek ki.

R. 18. § A segédmotoros kerékpár, a kerékpár, az állati erővel vont jármű, a kézikocsi, továbbá a forgalomba helyezés előtti vizsgálatra nem kötelezett lassú jármű rendeltetésszerű használatra való alkalmasságát a gyártó, illetőleg a kereskedelmi forgalmazó tanúsítja.

Tv. 26. § A járműállomány zavartalan üzemeltetése érdekében hazai gyártású járműveknél a gyártó, importból származó járműveknél az importáló feladata

- a) a járművek alkatrészekkel, felszerelésekkel és tartozékokkal való ellátása,
- b) a vevőszolgálati javítóhálózat megszervezése,
- c) a műszaki dokumentáció rendelkezésre bocsátása,
- d) a szakemberek részére típusismereti képzés és továbbképzés.

Tv. 27. § A járműjavítási és karbantartási tevékenység végzésének feltételeit, a javításhoz és karbantartáshoz szükséges eszközöket, berendezéseket és alkalmazott technológiákat, illetőleg a járműjavításhoz felhasznált alkatrészekre, felszerelésekre, tartozékokra, valamint a tüzelő- és kenőanyagokra vonatkozó minőségi követelményeket jogszabály vagy szabvány határozza meg.

Tv. 28. § (1) A járművek környezetszennyezését a közlekedési hatóság az időszakos vizsgálaton (24. §) túl, rendszeres környezetvédelmi felülvizsgálat keretében, valamint közúton és a jármű telephelyén végzett mérésekkel ellenőrzi.¹²⁷

(2) Rendszeres környezetvédelmi felülvizsgálatot a miniszter, a közlekedésrendészetért felelős miniszter és a környezetvédelemért felelős miniszter együttes rendeletében meghatározott személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező, a közlekedési hatóság által kijelölt költségvetési szerv, társadalmi szervezet, gazdálkodó szervezet (a továbbiakban együtt: kijelölt szervezet) végezhet. A kijelölt szervezet jogosult az általa végzett felülvizsgálatot bizonyító, hatósági engedélynek minősülő igazolólap kiállítására is.^{129 130}

(3) A gépjárművek tüzelőanyag-fogyasztásának és üvegházhatást okozó gázkibocsátásának széles körű ismertetése, az új személygépkocsik vásárlóinak környezetvédelmi szempontból kedvező irányú befolyásolása érdekében a közlekedési hatóságnak a típusbizonyítvány (22. §) alapján, vagy járműsorozatban történő behozatal keretében megvalósuló forgalombahelyezés előtt meg kell állapítania a személygépkocsik külön jogszabályok szerint mért tüzelőanyag fogyasztását és szén-dioxid kibocsátását.

(4) A közlekedési hatóság évente legalább egyszer kiadvány formájában közzéteszi a forgalmazott új személygépkocsik hivatalos tüzelőanyag fogyasztási és szén-dioxid kibocsátási adatait, illetve ezeket - az időközben megjelenő gépjárműtípusok esetében - térítés ellenében rendelkezésre bocsátja.

R. 19. § (1) A járművek által keltett zajhatást, légszennyezést a rendőrhatóság és a közlekedési hatóság műszeres vizsgálattal a közúti forgalomban és az üzemben tartó telephelyén ellenőrizheti.

(2) A megengedett zajszintet és légszennyezési határértéket túllépő járművek ellenőrző mérés céljából a mérőállomásra rendelhetők be.

Út építése, kezelése, fenntartása, megszüntetése és elbontása

Tv. 29. § (1) Utat létesíteni, korszerűsíteni (a továbbiakban együtt: építeni), a forgalom részére átadni, megszüntetni, elbontani a közlekedési hatóság engedélye alapján szabad.¹³⁴

(2) Azt, aki az (1) bekezdésben foglaltakat megszegi, vagy az engedélyben foglaltaktól eltér, a közlekedési hatóság megbírságolja és az eredeti állapot helyreállítására, vagy - amennyiben az út a külön jogszabályban foglalt feltételeknek megfelel, vagy megfelelővé alakítható át - a fennmaradáshoz szükséges intézkedések megtételére kötelezi.¹³⁵

(3) A közforgalom elől elzárt magánutat a közforgalom számára megnyitni, vagy a közforgalom elől el nem zárt magánutat a közforgalom elől elzárni a külön jogszabályban meghatározott módon, a magánút tulajdonosának (kezelőjének) a kérelmére, a közlekedési hatóság engedélyével szabad. A magánút közforgalom számára való megnyitásának, illetve elzárásának tényét az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni. A bejegyzést a tulajdonosnak (kezelőnek) kell kezdeményeznie. A bárki által igénybe vehető létesítményhez vezető utakat, valamint az ahhoz tartozó belső úthálózatot a közlekedési hatóság engedélyével közútként (országos közútként, helyi közútként) vagy közforgalom elől el nem zárt magánútként kell megépíteni.¹³⁷

(4) Ha az út megszüntetését engedélyezték és más célra nem hasznosítható, az út kezelőjének azt el kell bontania.

(5) A járdák és a gyalogutak építésének, korszerűsítésének és megszüntetésének (elbontásának) engedélyezése, valamint ezek nem közlekedési célú igénybevételével kapcsolatos közlekedési hatósági eljárás lefolytatása a települési önkormányzat - a fővárosban a kerületi önkormányzat - jegyzőjének hatáskörébe tartozik.¹³⁹

(6) A fővárosi kerületi önkormányzatok tulajdonában levő közutak építésének, korszerűsítésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének (elbontásának) engedélyezése a fővárosi önkormányzat főjegyzőjének hatáskörébe tartozik.

(7) A fővárosi önkormányzat tulajdonában levő közutak építésének, korszerűsítésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének (elbontásának) engedélyezése a közlekedési hatóság hatáskörébe tartozik.¹⁴⁰

(8) Ha a közút építésével a járda építése összefügg, ezek engedélyezése a helyi közút építésére hatáskörrel rendelkező közlekedési hatóság feladata.

(9) Az (1) bekezdésben meghatározott engedélyezési eljárások ügyintézési határideje 60 nap.

(10) Törvény a gyorsforgalmi utak tervezésére, építésére és kivitelezésére az e törvényben foglaltaktól eltérő szabályokat állapíthat meg.¹⁴¹

Tv. 29/A. § (1) A közlekedési hatóság az engedély nélküli vagy az engedélytől eltérő útépités, útmegszüntetés, elbontás esetén, illetve az engedély nélküli forgalomba helyezés esetén az építtetőt határozattal bírság megfizetésére kötelezi.¹⁴³

(2) A bírság

a) az engedély nélküli útépités, útmegszüntetés, elbontás esetén az útügyi hatósági eljárásért fizetendő díj tízszereséig, engedélytől eltérő útépités, útmegszüntetés, elbontás esetén ötszöröséig,

b) az engedély nélküli forgalomba helyezés esetén a forgalomba helyezési eljárási díj ötszöröséig

terjedhet.

(3) A bírság ismételten kiszabható. A beszedett bírság összege a közlekedési hatóságot illeti meg.

Tv. 29/B. § (1) Az utak építésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezéséről szóló, valamint a közutak igazgatásáról szóló külön jogszabályokban meghatározott közlekedési hatósági eljárások kérelmét és annak mellékleteit papír alapon kell benyújtani, a hatósági eljárások elektronikus úton nem intézhetők. Az említett hatósági eljárásokban a közlekedési hatóság hatósági közvetítőt vehet igénybe.¹⁴⁶

(2) Az utak építésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezéséről szóló külön jogszabályban meghatározott

a) engedélyezési eljárásokban ügyfél az építtető, az útkezelő, a közművek tulajdonosa (kezelője), az ingatlan tulajdonos, az az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogszerű használó, akinek ingatlanát a közlekedési létesítmény terület-igénybevétellel érinti, ingatlana a közlekedési létesítmény területével közvetlenül határos, vagy akinek kapubejárója az útépitéssel közvetlenül érintett szakaszához csatlakozik,¹⁴⁸

b) engedélyezési eljárásokban az eljárás megindításáról a közlekedési hatóság nyolc napon belül, illetőleg amennyiben közmeghallgatás, helyszíni szemle, hatósági egyeztetés megtartása szükséges, az arról szóló értesítéssel egyidejűleg értesíti az ügyfeleket - ideértve a külföldi ügyfeleket is - hirdetményi úton,

c) engedélyezési eljárások során hozott döntésekkel szembeni fellebbezések esetén a fellebbezéssel nem érintett rendelkezés jogerős,

d) engedélyezési eljárásokban újrafelvételi eljárásnak nincs helye.

(3) A gyorsforgalmi közúthálózat közérdekűségéről és fejlesztéséről szóló külön törvényben megjelölt utakkal és az ezekkel az utakkal egy beruházásban megvalósuló egyéb utakkal kapcsolatos közlekedési hatósági eljárásokban az elsőfokú határozat - a közérdekű közlekedési infrastruktúra kialakítására tekintettel - a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott utak forgalomba helyezési elsőfokú határozata - a közérdekű közlekedési infrastruktúra kialakítására tekintettel - a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható.

R. 20. § (1) A közlekedési hatóság a közút ideiglenes forgalomba helyezését engedélyező határozatot - amennyiben azt a közlekedésbiztonsági követelmények indokolják - azonnal végrehajthatóvá nyilváníthatja.¹⁴⁹

(2) Magánutat a közforgalom számára megnyitni csak abban az esetben szabad, ha az út a jogszabályi előírásoknak és a biztonságos közúti közlekedés követelményeinek megfelel. Magánút közforgalom számára történő megnyitását, illetőleg a közforgalom elől történő elzárását engedélyező határozatban a közlekedési hatóság feltételeket állapíthat meg.

(3) Az út elbontására vonatkozó kötelezettségről és az elbontás módjáról a megszüntetési engedélyben kell rendelkezni. A kötelezettség az út pályaszerkezetének elbontására, a bontási anyag elszállítására, az út tartozékainak eltávolítására és a földrészlet művelésre való alkalmassá tételére terjedhet ki.

R. 21. § Az út elbontására vonatkozó kötelezettségről és az elbontás módjáról a megszüntetési engedélyben kell rendelkezni. A kötelezettség az út pályaszerkezetének elbontására, a bontási anyag elszállítására és az út tartozékainak az eltávolítására terjedhet ki.

Tv. 30. § Közút építése érdekében - az építető kérelmére - az érintett ingatlanra belterületen legfeljebb öt évre, külterületen legfeljebb tíz évre építési tilalmat kell elrendelni. Az országos közúthálózat fejlesztési tervébe és a területrendezési terv közlekedésfejlesztési fejezetébe felvett közút esetén az építési tilalom - ha jogszabály másként nem rendelkezik - kivételesen, legfeljebb egy ízben öt, illetőleg tíz évvel meghosszabbítható. Az építési tilalom az ingatlan ideiglenes célú használatát nem akadályozhatja.

Tv. 31. § (1) A közút használatában érdekelt természetes és jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, valamint a helyi önkormányzat az alapvetően helyi lakossági érdeket szolgáló közút építésére (földút szilárd burkolattal való ellátására) együttműködhetnek.

Az együttműködés (a továbbiakban: útépitési együttműködés) formáját a résztvevők maguk határozzák meg.¹⁵¹

(2) A helyi önkormányzat - ha az útépitési együttműködésben az érdekeltek több mint kétharmada részt vesz - az abban részt nem vevő, de a közút használatában érdekelt természetes és jogi személyt, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságot a résztvevők által vállalt anyagi hozzájárulás mértékéig - a rendeletében meghatározott módon - útépitési érdekeltségi hozzájárulás fizetésére kötelezheti.

R. 22. § ¹⁵²

R. 23. § Nem kell a külön jogszabályban előírt útfejlesztési hozzájárulást fizetni annak, aki útépitési együttműködésben részt vesz, vagy akit útépitési érdekeltségi hozzájárulás fizetésére köteleztek.

R. 23/A. § (1) A Tv. 32. §-ának (2) bekezdésében szabályozott eljárást kezdeményező kérelmet indokolni kell. A kérelemhez mellékelni kell:¹⁵⁶

- a) a forgalmi adatokat, azok változását (pl. a forgalom nagysága, a forgalom összetétele),
- b) az útnyilvántartási adatokat (pl. az út száma, jele, km szelvénye, neve, helyrajzi száma, hossza, közigazgatási hovatartozása, kategóriába sorolása),
- c) az út területét képező földrészlet ingatlan-nyilvántartási tulajdoni lapjának hiteles másolatát és térképmásolatát,
- d) az átadó és az átvevő útkezelő előzetes megállapodását az átadás feltételeiről, az átmeneti intézkedésekről és az átadás-átvétellel kapcsolatos jogokról, kötelezettségekről,
- e) az átadni kívánt út vagy útszakasz főbb műszaki és minőségi adatait.

(2) A változásoknak az ingatlan-nyilvántartáson való átvezetéséhez szükséges megállapodás megkötését és az út tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzését az átvevő félnek kell kezdeményeznie.

Tv. 32. § (1) Az úthálózat közutakból és a közforgalom elől el nem zárt magánutakból áll. A közutak országos közutak és helyi közutak. Az országos közutak az állam tulajdonában, a helyi közutak - beleértve a kerékpárutakat is - a települési önkormányzatok tulajdonában vannak. Az egyéb jogi személyek, a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok, valamint a magánszemélyek tulajdonában álló területen lévő utak magánutak. Magánútnak kell tekinteni az állam vagy az önkormányzat tulajdonában álló területen lévő, közforgalom elől elzárt utat, továbbá az állam tulajdonában, valamint a vízügyi igazgatási szerv kezelésében lévő elsőrendű árvízvédelmi fővonalakon a kerékpáros forgalom számára megnyitott utat is.^{164 165}

(2) A közutakat az ingatlan-nyilvántartásban közútként kell feltüntetni. Nem kell az ingatlan-nyilvántartásban közútként feltüntetni a közparkokban elhelyezhető épületek megközelítéséhez és a közparkok, valamint a területükön elhelyezkedő létesítmények parkolási igényének kielégítéséhez szükséges utakat és parkolókat, továbbá a közparkokban levő vagy azokon keresztülvezető gyalogutakat, gyalog- és kerékpárutakat, valamint kerékpárutakat.

(3) Ha az (1) bekezdésben megjelölt utak forgalmi jellege (az út jelentősége, forgalmi terhelése és a forgalom összetétele) megváltozik, az e törvény 29. §-a, illetve 46. §-a szerint hatáskörrel rendelkező közlekedési hatóság a közút kezelőjének - magánút esetében tulajdonosának - kérelmére a vonatkozó elfogadott terület-, illetve településrendezési eszközök szükség szerinti módosítását követően az országos közút helyi közúttá, a helyi közút országos közúttá vagy magánúttá, a magánút helyi közúttá minősítéséről határozatot hoz. Az utak tulajdonosai ezt követően az utak tulajdonjogának egymás javára, térítés nélkül történő átadásáról a változások ingatlan-nyilvántartáson való átvezetésére alkalmas megállapodást kötnek.

(4) Az e törvény 8. §-a (1) bekezdésének h) pontjában, továbbá a 11. § (2) bekezdésében és a 34. § (1) bekezdésében, valamint más jogszabályban meghatározott, az országos közúthálózat üzemeltetésére, fenntartására és fejlesztésére vonatkozó állami feladatok pénzügyi forrásait az éves költségvetési törvényben fejezeti kezelésű célleírányzatként kell megállapítani. Ennek kezelését a miniszter által alapított költségvetési szerv végzi.

Tv. 33. § (1) A közút kezelői:¹⁶⁶

a) a koncessziós szerződés alapján működtetett országos közút tekintetében a koncessziós társaság;

b) az a) pontban nem említett országos közút vonatkozásában a miniszter által a fenntartásra, a fejlesztésre és a fejlesztéssel összefüggő üzemeltetésre alapított közhasznú társaság (a továbbiakban: közútkezelő közhasznú társaság), költségvetési szerv, illetve olyan gazdálkodó szervezet, amelyben az állam többségi részesedéssel, szavazati joggal rendelkezik;^{170 171 172}

c) a helyi közutak tekintetében a helyi önkormányzat; a koncessziós szerződés alapján működtetett helyi közutak és műtárgyaik tekintetében a koncessziós társaság, illetőleg a 9/B. § (2) bekezdése szerint szerződés alapján azzal megbízott gazdálkodó szervezet;¹⁷³

d) a magánutak tekintetében annak a területnek a tulajdonosa, amelyen a magánút van; állami tulajdonban levő ingatlanon fekvő magánút esetében a tulajdonosnak az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett kezelő (használó) tekintendő.

(2) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában megjelölt közútkezelők vagy az általuk megállapodás alapján megbízott, külön jogszabályban meghatározott gazdálkodó szervezetek¹⁹¹

a) az autópályák és autóutak,

[IMAGE]b) az országos főutak 3500 kg megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó tehergépkocsival történő használatáért, az autópályák, az autóutak és az országos főutak üzemeltetésére, fenntartására és felújítására fordítandó úthasználati díjat szedhetnek, valamint kezelhetik - a követelés elévülésének (a jogvesztés) időpontjáig - az úthasználati díjjal, illetve pótdíjjal összefüggő külön jogszabályban megjelölt személy- és jármű-azonosító adatokat. A díjfizetéssel érintett országos közutakat - ideértve erre irányuló szerződés esetén az (1) bekezdés a) pontja szerinti kezelő által működtetett országos közutat is - vagy azok egyes szakaszait, a díj, valamint megfizetésének elmaradása esetén a pótdíj mértékét, a fizetés módját és feltételeit, valamint a beszedett díj és pótdíj kedvezményezettjét - a Kormány által jóváhagyott elvek alapján - a miniszter az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben, rendeletben állapítja meg.¹⁹²

[IMAGE]

(3) Amennyiben az úthasználati díjat nem fizették meg, az (1) bekezdés a) és b) pontjában megjelölt közútkezelők, vagy az általuk megállapodás alapján megbízott, külön jogszabályban meghatározott gazdálkodó szervezetek a jogosulatlan úthasználat időpontjától számított 60 napos jogvesztő határidőn belül kötelesek postára adni a külön jogszabály szerinti pótdíjfizetési felszólítást. Ha az üzemben tartó (gépjárművezető) a helyszíni ellenőrzés alkalmával a pótdíjat nem fizette meg, e 60 napos jogvesztő határidő a helyszíni ellenőrzés időpontjától kezdődik. A pótdíjfizetési kötelezettség egy év alatt évül el. A pótdíj után késedelmi kamat nem követelhető¹⁹³

(4) Az országos közutak kezelőinek tevékenységét a miniszter által alapított költségvetési szerv hangolja össze, az útkezelői szolgáltatást finanszírozza és - az üzemeltetésre vonatkozó szerződésben meghatározott - szolgáltatási színvonal biztosítását ellenőrzi.¹⁹⁴

Tv. 34. § (1) A közút kezelője köteles gondoskodni arról, hogy a közút a biztonságos közlekedésre alkalmas, közvetlen környezete esztétikus és kulturált legyen.¹⁹⁵

(2) A közút forgalmi rendjét - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a közút kezelője alakítja ki. A forgalmi rendet - a forgalmi körülmények vagy a baleseti helyzet jelentősebb változása esetén, de legalább ötévenként - a közút kezelőjének felül kell vizsgálnia, és ha szükséges, módosítania kell. A közlekedési hatóság - a közlekedés biztonságát sértő vagy veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében - kezdeményezheti a forgalomszabályozás módosítását, vagy a közút kezelőjét a forgalmi rend felülvizsgálatára kötelezheti.

(3) A közutat, annak műszaki, minőségi, forgalmi, baleseti adatait, valamint a forgalmi rendjét meghatározó jelzéseket, továbbá a közút üzemeltetésére, fenntartására és fejlesztésére fordított költségeket a kezelőnek nyilván kell tartania.¹⁹⁶

(4) A közút megrongálódását a közút kezelője köteles haladéktalanul kijavítani, és a közút forgalmának biztonságát veszélyeztető helyzetet elhárítani. A kijavításig és a veszélyhelyzet elhárításáig köteles a forgalomban résztvevőket a veszélyre figyelmeztetni, szükség esetén sebesség- vagy súlykorlátozást elrendelni, illetőleg a közutat lezárni.

(5) A közút tisztántartásáról, a hó eltakarításáról, továbbá az út síkossága elleni védekezésről a közút kezelője gondoskodik.¹⁹⁷

R. 24. § Közút és vasút szintbeni kereszteződésében a vasúti átjáró burkolatának fenntartása a vasúti vágánytengelytől - több vágány esetén a külső vágánytengelytől - számított nyolc-nyolc méter, kerékpárútnál négy-négy méter távolságig, járdánál és gyalogútnál a terelőkorlátig - annak hiányában négy-négy méter távolságig - a vasút üzemeltetőjének feladata.¹⁹⁸

R. 25. § ¹⁹⁹

R. 26. § A közforgalom elől el nem zárt magánút fenntartásának költségeihez az utat rendszeresen használó jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek és természetes személyek érdekeltségük arányában kötelesek hozzájárulni.²⁰⁰

Tv. 35. § Az út kezelője a kezelői kötelezettségének megszegésével okozott kárt a polgári jog általános szabályai szerint köteles megtéríteni. A kártérítési követelést a kár keletkezését követően haladéktalanul kell a közút kezelőjéhez bejelenteni.²⁰¹

A közút nem közlekedési célú igénybevétele és a közút melletti ingatlan használata

Tv. 36. § (1) A közút felbontásához, annak területén, az alatt vagy felett építmény vagy más létesítmény (a továbbiakban együtt: építmény) elhelyezéséhez, a közút területének egyéb nem közlekedési célú elfoglalásához (a továbbiakban együtt: nem közlekedési célú igénybevétel) a közút kezelőjének a hozzájárulása szükséges. A hozzájárulásban a közút kezelője feltételeket írhat elő.²⁰²

(2) Az igénybevételt kérő a hozzájárulás megtagadása miatt vagy a megállapított feltételekkel szemben, vagy ha a közútkezelő a hozzájárulás megadásáról vagy megtagadásáról a rá külön jogszabályban meghatározott határidőn belül nem nyilatkozik, a közlekedési hatósághoz fordulhat, amely az igénybevételt engedélyezheti, illetőleg a feltételeket módosíthatja.²⁰⁵

(3) Ha a közút nem közlekedési célú igénybevétele valamely hatóság engedélyéhez kötött építmény elhelyezése céljára szükséges, a közút nem közlekedési célú igénybevételéről is - a közút kezelőjének hozzájárulásával - az építési (létesítési) engedélyezési eljárásban kell határozni. Amennyiben az igénybevételt kérő a hozzájárulás megtagadását vagy a hozzájárulásban előírt feltételeket sérelmesnek tartja, az engedélyező hatóság dönt a közút igénybevételéről.^{208 209 210}

Tv. 37. § (1) A közút területének nem közlekedési célú igénybevételéért - az úttesten kívül végzett közműépítési vagy fenntartási munka kivételével - igénybevételi díjat kell fizetni.²¹¹

(2) Ha a közutat nem közlekedési célból a kezelő hozzájárulása nélkül, vagy a hozzájárulásban előírt feltételektől eltérően vették igénybe, a közlekedési hatóság - a közút kezelőjének kérelme alapján - az igénybe vevőt az eredeti állapot helyreállítására, a hozzájárulásban előírt feltételek betartására, illetve a közút állagának védelme és a forgalom biztonsága érdekében szükséges intézkedések megtételére kötelezheti, továbbá pótdíj fizetésére kötelezi.

(3) Ha a közút úttesten kívüli területét közmű építése vagy fenntartása céljából a kezelő hozzájárulása nélkül vagy a hozzájárulásban foglaltaktól eltérően vették igénybe, az (1) bekezdésben meghatározott díjat meg kell fizetni, és a (2) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

R. 27. § (1) A közút nem közlekedési célú igénybevételéhez a kezelői hozzájárulás eljárási szabályait a gazdasági és közlekedési miniszter (a továbbiakban: miniszter) állapítja meg.^{215 216}

(2) Országos közút igénybevétele esetén az igénybevételi díj összegét, valamint a díj és a pótdíj fizetésének módját - az elfoglalt, illetőleg felbontott közúti terület forgalmi jelentőségére és nagyságára figyelemmel - a miniszter állapítja meg. A pótdíj legfeljebb az igénybevételi díj tízszerese lehet.

(3) A közút nem közlekedési célú igénybevételének feltételeiről szóló hozzájárulásában - a közút állagának védelme, illetve a közúti közlekedés biztonsága érdekében - a közút kezelője előírhatja²¹⁷

a) az igénybevétel idejére képviselőjének személyes jelenlétét (a továbbiakban: szakfelügyelet), továbbá azt, hogy

b) az igénybevétel miatt szükséges ideiglenes forgalomszabályozást és a burkolat - részben vagy egészben történő - helyreállítását kizárólag a közút kezelője végezheti el.

(4) A szakfelügyeletért, az ideiglenes forgalomszabályozásért, illetve a burkolat helyreállításáért a közút kezelője a ténylegesen felmerült, szükséges költségeit (munka, anyag, utazás, szállítás és közvetlen irányítás költsége) számolhatja fel. A költséget az igénybevevő számla alapján 15 napon belül köteles a közút kezelője részére megtéríteni.

(5) A közút nem közlekedési célú igénybevétele esetében az igénybevevőnek a közútkezelői hozzájárulás jogosítottját kell tekinteni.

Tv. 38. § Kezelői hozzájárulás nélkül a közút nem közlekedési célból abban az esetben vehető igénybe (a továbbiakban: rendkívüli igénybevétel), ha az közmű, közműalagút, vasútüzemi

berendezés, távközlési vezeték vagy csővezeték halasztást nem tűrő kijavítása, árvíz- vagy belvízvédekezés, helyi vízkárelhárítás vagy elemi csapás miatt szükséges.

R. 28. § (1) A közút rendkívüli igénybevételét az igénybevevő köteles a közút kezelőjének - az igénybevétel megkezdése előtt, de legkésőbb azzal egyidejűleg - bejelenteni, az élet- és vagyonbiztonság érdekében szükséges intézkedéseket megtenni, és az igénybe vett útterületet a közút kezelőjének előírásai szerint helyreállítani.²¹⁸

(2) A bejelentés elmulasztását úgy kell tekinteni, hogy a közutat az előírt hozzájárulás nélkül vették nem közlekedési célból igénybe.

R. 29. § (1) Ha a nem közlekedési célú vagy a rendkívüli igénybevétel miatt a helyreállítás befejezésétől számított 3 éven belül a közúton süllyedés vagy más hiba keletkezik, a közútkezelői hozzájárulás jogosultja - amennyiben lakóhelye vagy székhelye ismeretlen, a közút területén (alatt) elhelyezett létesítmény tulajdonosa (üzemeltetője) - köteles azt kijavítani. Ha a kötelezettségének felszólításra sem tesz eleget, a közlekedési hatóság - a közút kezelőjének kérelmére - a süllyedés vagy hiba kijavítását rendelheti el.²¹⁹

(2) Ha az (1) bekezdésben szabályozott eljárás során szakértő kirendelése válik szükségessé, a szakértő költségeinek előlegezésére a kérelmező, viselésére pedig az köteles, aki az eljárásra okot adott.

Tv. 39. § (1) Közúthoz csatlakozást (a továbbiakban: útcsatlakozás) létesíteni a közút kezelőjének hozzájárulásával szabad. A hozzájárulásban a közút kezelője feltételeket írhat elő.²²⁰

(2) A kérelmező a hozzájárulás megtagadása miatt vagy a megállapított feltételekkel szemben a közlekedési hatósághoz fordulhat, amely az útcsatlakozást engedélyezheti, illetőleg a feltételeket módosíthatja.

(3) Ha az útcsatlakozást hozzájárulás nélkül vagy nem a hozzájárulásban foglaltak szerint létesítették és az a vonatkozó közlekedésbiztonsági követelményeknek nem felel meg, a közlekedési hatóság az útcsatlakozás tulajdonosát (kezelőjét) annak elbontására vagy átépítésére kötelezheti.²²¹

(4) A szilárd burkolatú közúthoz csatlakozó földút kezelőjének meg kell akadályoznia, hogy a földútról a járművek a szilárd burkolatú közútra földet, iszapot, követ vagy egyéb anyagot hordjanak fel.

Tv. 40. § A nem közlekedési célú igénybevétellel vagy az útcsatlakozás létesítésével összefüggésben okozott kárért az igénybevevő, illetőleg az útcsatlakozás létesítője felelős.

Tv. 41. § (1) Az út területén, az alatt vagy felett elhelyezett építmény fenntartásáról az építmény, az útcsatlakozás fenntartásáról az útcsatlakozás tulajdonosa (kezelője) köteles gondoskodni.²²³

(2) A közút kezelője a közlekedés biztonsága érdekében felszólíthatja az (1) bekezdésben megjelölt építmény, útcsatlakozás tulajdonosát (kezelőjét) annak felújítására, korszerűsítésére vagy megszüntetésére. A felszólítás eredménytelensége esetén az építmény engedélyezésére jogosult hatóság vagy a közlekedési hatóság - a közút kezelőjének kérelmére - az építmény, útcsatlakozás tulajdonosát (kezelőjét) a felújításra, korszerűsítésre, megszüntetésre kötelezheti.

R. 30. § (1) E rendelet alkalmazásában építménynek minősül a külön jogszabályban meghatározott építmény, továbbá a nyomvonal jellegű létesítmény, annak műtárgya, szerelvénye és berendezése.^{224 225}

(2) A közút területén, az alatt vagy felett levő építmények felújítását az út korszerűsítésével vagy felújításával összehangoltan kell elvégezni. Út felújítása, korszerűsítése esetén a közút kezelője (építtetője) az építményt, illetőleg az útcsatlakozást érintő munkákat az eredeti műszaki színvonal mértékéig köteles elvégezni.

(3) Az ingatlan megközelítését szolgáló útcsatlakozás fenntartásáról annak az ingatlanak a tulajdonosa (kezelője) köteles gondoskodni, amelyre az útcsatlakozás a járművek számára a közútról való ráhajtást lehetővé teszi.

R. 30/A. § Belterületen - a közút mellett - ipari, kereskedelmi, vendéglátóipari, továbbá egyéb szolgáltatási célú építmény építése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, valamint a szabályozási tervben szereplő, közlekedési, közműépítési területen belül nyomvonal jellegű építmény elhelyezése, bővítése a közút kezelőjének hozzájárulásával végezhető.²²⁶

Tv. 42. § (1) Közút mellett nem szabad olyan tevékenységet végezni, amely a közlekedés biztonságát vagy a közút állagát veszélyezteti.

(2) A közút mellett levő terület használata jogszabályban meghatározott esetekben kártalanítás nélkül korlátozható.

(3) A közút műtárgyának minősülő burkolt árokba, csatornába vagy más vízelvezető létesítménybe a közút területén kívüli területekről származó vizeket bevezetni csak a közút kezelőjének hozzájárulásával szabad. A hozzájárulás nélküli vagy az abban foglaltaktól eltérő vízbevezetés esetén a 37. § (2) bekezdése szerint kell eljárni.²²⁷

Tv. 42/A. § (1) A közút kezelőjének hozzájárulása szükséges²³⁰

a) külterületen a közút tengelyétől számított ötven méteren, autópálya, autóút és főútvonal esetén száz méteren belül építmény elhelyezéséhez, kő, kavics, agyag, homok és egyéb ásványi nyersanyag kitermeléséhez, valamint a közút területének határától számított tíz méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához,

b) belterületen - a közút mellett - ipari, kereskedelmi, vendéglátó-ipari, továbbá egyéb szolgáltatási célú építmény építéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, valamint a szabályozási tervben szereplő, közlekedési, közműépítési területen belül nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez.

(2) Ha a közút kezelője a hozzájárulását megtagadja vagy a hozzájárulás iránti kérelem előterjesztésétől számított 30 napon belül nem nyilatkozik, a kérelmező a közlekedési hatósághoz fordulhat, amely a tevékenységet engedélyezheti és feltételekhez kötheti.

(3) Az építmény engedélyezésére jogosult, illetőleg a közlekedési hatóság az eredeti állapot helyreállítására, vagy a közút állagának és a forgalom biztonságának védelme érdekében szükséges munkák elvégzésére kötelezheti azt, aki az (1) bekezdésben foglaltakat megszegi.

R. 31. § (1) A közút lakott területen kívüli szakasza mellett a közút tengelyétől számított száz méteren belül tilos tarlót, avart, szemetet vagy más anyagot égetni. E távolságon kívül, valamint lakott területen belül égetni állandó felügyelet mellett és abban az esetben szabad, ha a közúton a láthatóságot nem csökkenti.²³⁴

(2) Azt, aki a Tv. 42. §-ának (1) bekezdésében foglalt szabályt megszegi, a közút kezelője a tevékenység megszüntetésére vagy a közlekedés biztonsága, illetőleg a közút állagának védelme érdekében szükséges intézkedés megtételére felszólítja, a felszólítás eredménytelensége esetében a közlekedési hatóság - a közút kezelőjének kérelmére - kötelezi.

(3) A közút lakott területen kívüli szakasza esetében a külterületre vonatkozó előírásokat kell alkalmazni.

(4) A közút kezelője új autópálya, autótűt, egy- és kétszámjegyű országos közút esetén a hozzájárulást megtagadja, amennyiben a kérelem a külön jogszabályban felsorolt építményeknek a közút kijelölt védelmi övezetében történő elhelyezésére irányul.^{235 236}

(5) Amennyiben a közút kezelői hozzájárulás a (4) bekezdésben foglaltak alapján kerül megtagadásra, a Tv. 42/A. § (2) bekezdésében szabályozott közlekedési hatósági eljárásba a környezetvédelmi hatóságot szakhatóságként be kell vonni.

R. 32. § (1) Vasúti átjáró mellett a külön jogszabályban meghatározott rálátási háromszög - lakott területen a csökkentett rálátási háromszög - területén az út és a vasút szintjétől számított 50 centiméternél magasabb építményt, egyéb létesítményt elhelyezni, 50 centiméternél magasabb fát, növényzetet ültetni, természeteni nem szabad.^{237 238}

(2) A közlekedési hatóság elrendelheti a vasúti átjáró rálátási háromszögének területén lévő fa, illetve egyéb növényzet kivágását.

(3) A közlekedési hatóság a közlekedés biztonságát veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében - a közút kezelőjének kérelmére - az útkereszteződés beláthatóságát akadályozó fa, illetve egyéb növényzet eltávolítását rendelheti el.

(4) A közút melletti ingatlanon levő fákon és növényzeten az ingatlan tulajdonosa köteles az út állagának védelme és a közúti forgalom biztonsága érdekében a szükséges gondozási munkákat saját költségén elvégezni.²³⁹

R. 33. § (1) A közút mellett fekvő ingatlan tulajdonosa köteles²⁴⁰

a) gondoskodni arról, hogy az ingatlanáról a közútra föld, iszap, kő vagy egyéb anyag ne kerülhessen,

b) saját költségén elvégezni az ingatlanán lévő fákon és növényzeten az út állagának védelme és a közúti forgalom biztonsága érdekében szükséges gondozási munkákat.

(2) Az (1) bekezdésben előírt kötelezettségek elmulasztása esetén az ingatlan tulajdonosát a közút kezelője a közlekedés biztonsága, illetőleg a közút állagának védelme érdekében szükséges intézkedések megtételére felszólíthatja, a felszólítás eredménytelensége esetében a közlekedési hatóság - a közút kezelőjének kérelmére - kötelezheti.

R. 34. § Az ingatlan használatának a Tv. 12. §-ának (3)-(5) bekezdésében, 42. §-ában és 42/A. §-ában, valamint e rendelet 31-33. §-ában meghatározott korlátozása miatt a tulajdonost kártalanítás nem illeti meg.²⁴¹

Tv. 43. § (1) A közút kezelője a közút melletti ingatlanon, annak rendeltetésszerű használatát lényegesen nem akadályozó módon közúti jelzést, mozgatható hóvédművet, illetőleg - kártalanítás ellenében - azon, az alatt vagy felett műtárgyat helyezhet el, vagy tarthat fenn.²⁴²

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak szerint köteles tűrni a közúti jelzés elhelyezését az ingatlanak nem minősülő építmény, továbbá a villany-, telefon- és egyéb oszlop tulajdonosa is.²⁴³

(3) A közútnak hófúvás és környezeti károk elleni védelme, valamint a közút környezetének a közúti közlekedés károsító hatásától való megóvása érdekében a közút mellett a veszélyeztetett helyeken erdő, fasor vagy cserjesáv telepíthető. Az erre a célra telepített vagy alkalmas erdőt védelmi rendeltetésű erdőnek kell nyilvánítani. A telepítéshez meg kell szerezni a szükséges földterület tulajdon- vagy kezelői jogát.

(4) A közút, illetőleg az épülő közút melletti ingatlan a fenntartási, építési munkák elvégzése céljából kártalanítás ellenében - kisajátítás nélkül - meghatározott időre igénybe vehető.

R. 35. § Ingatlan igénybevételéről a közút kezelője köteles a tulajdonost az igénybevétel előtt legalább kilencven nappal értesíteni.

R. 36. § A közút kezelője a közlekedés biztonsága érdekében a közút melletti ingatlan tulajdonosát terhelő, halasztást nem tűrő munkákat - ha azokat a tulajdonos felszólítás ellenére sem végzi el - a tulajdonos egyidejű értesítése mellett, annak költségére elvégezheti vagy elvégeztetheti.

A közúti közlekedés ellenőrzése

Tv. 44. § (1) A közúti közlekedés ellenőrzésének ki kell terjednie²⁴⁴

- a) a közúti közlekedés rendjére,
- b) a közúti forgalom szabályozására,
- c) a közúti közlekedési szolgáltatások és a közúti járművek üzemeltetésének szabályszerűségére, illetve a jármű üzemeltetésére vonatkozó előírások megtartására, ideértve az adott tevékenységhez előírt okmányok, engedélyek, jelzések, felszerelések ellenőrzését is,
- d) a járművek műszaki állapotára, közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi megfelelőségére,
- e) a járművek összeépítésére és átalakítására vonatkozó előírások megtartására, valamint a külön jogszabályban meghatározott alkatrészek minősége tanúsításának meglétére,
- f) a járműfenntartó tevékenység folytatása feltételeinek megtartására,
- g) a közutak állapotára, tisztaságára, nem közlekedési célú igénybevételére,
- h) a közút kezelőjének hozzájárulásához vagy a közlekedési hatóság engedélyéhez kötött járművek közlekedésére.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott ellenőrzési feladatok végzésére az a) pont tekintetében a rendőrség, illetve külön jogszabály alapján a Határőrség; a b), d) és h) pontok tekintetében külön jogszabály alapján a rendőrség; a b) és e)-h) pontok tekintetében a közlekedési hatóság, illetőleg külön jogszabály alapján a Határőrség; a c) és d) pontok tekintetében a 20. § (11) bekezdésében meghatározott hatóság (a továbbiakban együtt: ellenőrző hatóság) jogosult. Az a) és h) pontok tekintetében a külföldi járművek ellenőrzését a rendőrség, a Határőrség, illetve a közlekedési hatóság végzi. Az ellenőrzést végző személy az ellenőrzési jogosultságát köteles igazolni.²⁵⁵

(3) Az ellenőrző hatóság jelzésére a jármű vezetője a járművet köteles megállítani, személyazonosságát és járművezetési jogosultságát igazolni, a jármű és tartozékai, a rakomány, az okmányok ellenőrzésével kapcsolatos felhívásnak eleget tenni. Az ellenőrzés során az ellenőrző hatóság a járműhöz és tartozékaihoz, a rakományhoz tartozó okmányokat a helyszínen időlegesen elveheti, továbbá a jármű műszeres ellenőrző vizsgálatát vagy kötelező javítását rendeli el, amelynek a helyszínére történő közlekedésre a jármű vezetőjét utasíthatja. A kötelezően elrendelt javítás elvégzéséről az ellenőrző hatóságnak meg kell győződnie, az ezzel kapcsolatosan a hatóság részéről felmerült költségeket az eljáró hatóság megtérítteti a jármű üzemeltetőjével. A jármű vezetőjének vezetési és pihenőidejére vonatkozó - a 20. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott - előírások megsértése esetén az ellenőrző hatóság a pihenőidő letöltését rendeli el.²⁵⁷

(4) Ha az ellenőrzés alá vont jármű a külön jogszabályban össztömegre, tengelyterhelésre és méretre meghatározott előírásoknak nem tesz eleget, illetve műszaki állapota külön jogszabály szerint balesethez vezethet, az ellenőrző hatóság a jármű továbbközlekedését - ellenőrzési jegyzőkönyv kiállításával, a forgalmi engedély időleges, elismervény átadása melletti helyszíni elvételével és várakozóhely kijelölésével is - megtiltja. Az elismervényen fel kell tüntetni az elvett forgalmi engedély visszaadásának helyét is. A jármű a közúti forgalomban történő részvétellel - a továbbközlekedés tilalmára okot adó szabálytalanságok megszüntetéséig - a kijelölt várakozó helyet nem hagyhatja el. Ha a jármű, a hiányosságok megállapítását követően - az ellenőrzés helyét - nem a közúti forgalomban történő részvétellel hagyja el és a közúti forgalomba történő visszatérése egyértelműen kizárható, az ellenőrző hatóság eltekinthet a várakozó hely kijelölésétől.

(5) A forgalmi engedély időleges helyszíni elvételéről kiállított elismervény - a továbbközlekedés tilalmára okot adó szabálytalanságok megszüntetését követően - a forgalmi engedély átvételére és az átvétel helyére történő közlekedésre jogosít. A forgalmi engedély visszaadást megelőzően az ellenőrző hatóság újabb ellenőrzést végezhet.

(6) A közúti ellenőrzések során - ha a jármű üzemeltetője nincs jelen - az ellenőrző hatóság az üzemben tartóval szemben helyszínen alkalmazott intézkedéseiről a jármű vezetőjét is tájékoztatja.

(7) A közlekedési hatóság a külön engedély alapján üzemeltetett, valamint a nem közúti közlekedési szolgáltatást végző járművek esetében az (1) bekezdés c)-e) pontjában megjelölt ellenőrzéseket a jármű telephelyén is végezheti, az f) pontban meghatározott járműfenntartó tevékenységet csak telephelyen ellenőrizheti.²⁵⁸

(8) A közlekedési hatóság önálló közúti ellenőrzési tevékenységet végezhet más közlekedési hatóság illetékességi területén is.²⁵⁹

A gépjárművezetőkre vonatkozó szociális előírások ellenőrzése²⁶⁰

Tv. 44/A. § (1) A közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló, 1985. december 20-ai 3821/85/EGK tanácsi rendeletben (a továbbiakban: a tachográfokra vonatkozó közösségi rendelet) meghatározott illetékes hatóság a Magyar Köztársaság tekintetében a közlekedési hatóság.

(2) Az 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben, valamint a tachográfokra vonatkozó közösségi rendeletben:²⁶¹

a) a gépjármű vezetőjére és a gépjármű üzemben tartójára meghatározott kötelezettségek ellenőrzése,

b) a közúti és telephelyi ellenőrzést végzők képzésének, továbbképzésének, valamint az ellenőrzési és vizsgálati módszerek kialakítása,

c) a menetíró készülék (tachográf) beépítését, javítását és illesztését végző műhelyre vonatkozó követelmények ellenőrzése, valamint

d) az ellenőrzéshez szükséges tachográfkártyák (a gépjárművezetői kártya, az ellenőri kártya, a műhelykártya és az üzembentartói kártya) kiadása és az ahhoz kapcsolódó nyilvántartás kezelése

- a 20. § (11) bekezdésben és a 44. § (2) bekezdésben az ellenőrző hatóságok feladatkörét meghatározó előírások sérelme nélkül - a közlekedési hatóság feladata.

(3) A tachográf kártyák kibocsátásához tartozó nyilvántartás (a továbbiakban: tachográf kártya nyilvántartás) a tachográf kártyán rögzített - tachográfokra vonatkozó közösségi rendeletben meghatározott - adatokat tartalmazza.

(4) A tachográf kártya nyilvántartásból az Európai Közösség más tagállamának illetékes hatóságai, valamint a külön jogszabály alapján ellenőrzési feladatkörrel rendelkező magyar hatóságok a (2) bekezdésben meghatározott közösségi jogszabályok szerinti ellenőrzési feladataik teljesítéséhez igényelhetnek adatot.

(5) A közlekedési hatóság a tachográf kártya érvényességi idejének lejártát követő öt naptári évig kezeli a tachográf kártya nyilvántartásban szereplő adatokat.

(6) A (2) bekezdésben meghatározott közösségi jogi aktusok rendelkezései végrehajtásának ellenőrzése során a közúti szállítást végző egyes járművek személyzetének vezetési és pihenőidejének ellenőrzéséről szóló külön jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni.²⁶²

(7) A tachográfokra vonatkozó közösségi rendelet hazai végrehajtásának részletes szabályait a miniszter, a tachográf kártyák kiadásával, és azok ellenőrzésével kapcsolatos díjakat a miniszter - az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben - rendeletben állapítja meg.²⁶³

(8) A (2) bekezdésben meghatározott ellenőrzések tagállami végrehajtásához kapcsolódóan a közlekedési hatóság feladata:²⁶⁴

a) a 44. § (1) bekezdésének c), d), e) és h) pontjában, továbbá az e § (2) bekezdésében meghatározott közúti és telephelyi ellenőrzési feladatok ellenőrző hatóságok közötti folyamatos koordinációja,

b) a más tagállam közúti ellenőrző hatóságaival való adat-, tapasztalat- és információcsere, továbbá koordináció az összehangolt közúti ellenőrzések biztosítására, valamint

c) az ellenőrző hatóságok által végzett közúti és telephelyi ellenőrzések statisztikai adatainak gyűjtése, összesítése, valamint ennek alapján adatszolgáltatás az Európai Bizottság részére.

Tv. 45. § (1) Az országos és a helyi közút kezelője útellenőri szolgálatot működtet. Az útellenőri szolgálat működésének feltételeit a miniszter által megállapított keretek között a közút kezelője határozza meg.^{265 266}

(2) Az útellenőr feladata

a) a közút állapotának, tisztaságának, nem közlekedési célú igénybevételének a figyelemmel kísérése,²⁶⁷

b) a közúti jelzések láthatóságának, épségének és működésének ellenőrzése,

c) a közút mellett végzett - a közút forgalmát érintő - tevékenységek ellenőrzése,

d) a közúttal és a forgalommal kapcsolatos információk szerzése és továbbítása.

e) a közúti forgalom biztonsága érdekében az általa elvégezhető halaszthatatlan intézkedések megtétele, egyébként az intézkedés szükségességéről a kezelő haladéktalan értesítése.²⁶⁸

(3) Feladatainak ellátása során az útellenőr intézkedik, figyelmeztet, a szabálytalan magatartás megszüntetésére felhív, illetőleg büntető, szabálysértési feljelentést tesz, vagy közlekedési hatósági eljárást kezdeményez.

(4) Az útellenőrt fokozott büntetőjogi védelem illeti meg.

(5) A 33. § (1) bekezdésének a) és b) pontjaiban meghatározott közútkezelők, vagy az általuk megállapodás alapján megbízott külön jogszabályban, illetve az éves költségvetési törvényben meghatározott fejezeti kezelésű előirányzat működtetőjével kötött szerződés alapján meghatározott gazdálkodó szervezetek az úthasználati díj megfizetésének ellenőrzése és pótdíj behajtása, valamint az e törvényben meghatározott feladataik ellátása céljából olyan elektronikus ellenőrzési rendszer működtetésére is jogosultak, amely az érvényes matricával nem rendelkező gépjármű rendszámát, áthaladásának helyét és időpontját az adatellenőrzést követően rögzíti.²⁷¹

Vegyes és záró rendelkezések

Tv. 46. §²⁷⁷

Tv. 46/A. § A közlekedési hatóság jogosult:²⁷⁸

- a) a közúti közlekedési szakemberek és a közúti járművezetők vizsgáztatásával összefüggésben a vizsgázó,
- b) a járművezetők utánképzésével, szakirányú továbbképzésével és pályaalakmassági vizsgálatával összefüggésben a járművezető,
- c) a közúti áru- és személyszállítás végzésével összefüggésben a vállalkozás ügyvezetését, szakmai irányítását ellátó személy és közreműködő járművezető,
- d) a közlekedési hatóság tevékenységével összefüggésben - jogszabály alapján vezetett - névjegyzékbe felvett közúti közlekedési szakember

személyes és egészségi állapotra, kóros szenvedélyre, büntetett előéletre vonatkozó különleges adatait kezelni, továbbá a vizsgaeredményeket, alkalmassági minősítéseket, képesítéseket - ezek hitelességének utólagos igazolása céljából - nyilvántartani.

Tv. 46/B. § (1) A közúti közlekedési igazgatási eljárás során a hatóság által - külön jogszabályban meghatározottak szerint - kiadott érvényesítő címkéért és azok pótlásáért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.^{279 280}

(2) Felhatalmazást kap a közlekedésrendészetért felelős miniszter és a miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben az (1) bekezdésben meghatározott díj fizetésére kötelezettek körét, a fizetési kötelezettség mértékét, beszedésének módját, a kedvezmények, mentességek körét együttes rendeletben szabályozza.^{282 283}

Tv. 46/C. § (1) A külön jogszabályban meghatározott ellenőrző hatóság jogosult a veszélyes árut szállító jármű ellenőrzéséről felvett ellenőrzési jegyzékben megjelölt, a gépjárművezetőre vonatkozó személyes adatok (név, állampolgárság, születési hely, születési idő, anyja neve, lakcím, a vezetői engedélyben található egészségi és pályaalakmassági adatok, személyazonosító igazolvány/útlevél száma, ADR oktatási bizonyítvány száma), a kísérő nevére és állampolgárságára, a feladó nevére és címére, továbbá a címzett nevére vonatkozó személyes adatok kezelésére és nyilvántartására. Az adatokat öt évig kell megőrizni.²⁸⁴

(2) A közlekedési hatóság jogosult a veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó személyes adatainak [név, állampolgárság, anyja neve, lakcím, a veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó képesítéséről szóló bizonyítványának érvényessége (alágazat, veszélyességi osztályok)] kezelésére és nyilvántartására. Az adatokat öt évig kell megőrizni.

(3) A közlekedési hatóság az e törvény 44. § (3) és 45. § (1)-(3) bekezdése alapján hivatalból indított eljárása során - annak tárgyával összefüggésben - az ügyfelet személyes adatszolgáltatásra és/vagy nyilatkozattételre kötelezheti.²⁸⁵

(4) A közlekedési hatóság jogosult a közúti és telephelyi ellenőrzési eljárása során a vizsgálat alá vont menet- és fuvarokmányokon, az üzemben tartó által végzett ellenőrzések nyilvántartásában, továbbá a tachográfkészülékben, az adatrögzítő lapon és a tachográfkártyán tárolt (rögzített) személyes és egyéb adatok kezelésére. A közlekedési hatóság a személyes adatok kezelésére az ellenőrzés alapján indult eljárás lezárását követő öt évig jogosult.

R. 37. § ²⁸⁶

R. 38. § ²⁸⁸

Tv. 47. § A törvény alkalmazásában:

- a) Közületi szerv: az állami költségvetési szerv, a társadalmi szervezet, a gazdálkodó szervezet, a részvénytársaság, a korlátolt felelősségű társaság, a külföldi részvétellel működő gazdasági társulás és az egyesület.
- b) Importáló: a külkereskedelmi tevékenységet folytató vállalatok belföldi szerződéseiről szóló jogszabály szerinti külkereskedelmi társasági szerződés esetén a belföldi vállalat, bizományi szerződés esetén a megbízó, szállítási szerződés esetén a megrendelő, saját számlára történő import esetén a külkereskedelmi vállalat, önálló külkereskedelmi joggal felruházott gazdálkodó szervezet által behozott jármű esetén a gazdálkodó szervezet.
- c) Közúti jármű: közúti szállító vagy vontatóeszköz (ideértve az önjáró és vontatott munkagépet is); az egyes járműfajták meghatározására a közúti közlekedés szabályairól szóló jogszabályban (KRESZ) foglaltak az irányadók.
- d) Tömegközlekedés: menetrend alapján közlekedő gépjárművekkel végzett közforgalmú személyszállítás.
- e) Közúti személyszállítás: a közúti járművel végzett személyszállítás, valamint a személyszállító gépjármű gépjárművezetővel együtt történő rendelkezésre bocsátása.
- f) Közúti áru fuvarozás: a közúti járművel végzett áru fuvarozás, valamint az áruszállító gépjármű gépjárművezetővel együtt történő rendelkezésre bocsátása.
- g) Vevőszolgálati javítóhálózat: a járművek garanciális javítását és alkatrészellátását végző szervezetek rendszere.
- h) Út: a járművek és a gyalogosok közlekedésére, vagy csak a járművek, illetve csak a gyalogosok közlekedésére szolgáló, e célra létesített vagy kijelölt közterület, illetőleg magánterület (közút, magánút). Magánútnak kell tekinteni az állam vagy az önkormányzat tulajdonában álló területen lévő, közforgalom elől elzárt utat is.²⁸⁹
- i) Közforgalom elől elzárt magánút: a sorompóval, kapuval vagy más fizikai eszközzel lezárt, vagy "Mindkét irányból behajtani tilos" jelzőtáblával jelzett magánút.

j) Az út műtárgya: a híd, a pontonhíd, a hajóhíd, a felüljáró, az áteresz, az alagút, az aluljáró, a támfal, a bélésfal, az út víztelenítését szolgáló burkolt árok, csatorna vagy más vízelvezető létesítmény. A két méternél nagyobb nyílású áthidaló műtárgy: híd, a két méternél kisebb nyílású áthidaló műtárgy: áteresz.

k) *Az út tartozéka*: a várakozóhely, pihenőhely, a vezetőoszlop, a korlát, az útfenntartási és közlekedésbiztonsági célokat szolgáló műszaki és egyéb létesítmény, berendezés (így különösen jelzőtábla, jelzőlámpa, segélykérő telefon, parkolójegy kiadó automata, sorompó), a zajárnyékoló fal és töltés, az út kezelője által létesített hóvédő erdősáv, fasor vagy cserjesáv (védelmi rendeltetésű erdő), valamint a közút határától számított két méter távolságon belül ültetett fa, az összefüggő üzemi gyümölcsöshöz tartozó fák kivételével, az út üzemeltetéséhez szükséges elektronikus hírközlő eszközök és hálózatok.²⁹¹

l) Közúthálózat: az országos közutak és az önkormányzati közutak összefüggő rendszere.²⁹²

m) Az út határa: az útnak - a kiemelt szegélyt, az útpadkát, a rézsút, az út víztelenítését szolgáló árkot, csatornát, más vízelvezető létesítményt is magában foglaló - külső széle.

n) Az út területe: az út határai közötti terület és a hozzá tartozó földrészlet.²⁹³

o) Útcsatlakozás: útnak, járműforgalmat szolgáló létesítmény (pl. üzemanyagtöltő-állomás) területének, illetőleg a járművek közút melletti ingatlanról közútra való ráhajtását szolgáló területnek a közúthoz csatlakozása.

p) Útépitési érdekeltségi hozzájárulás [31. § (2) bek.] szempontjából a közút használatában érdekeltek: a közút mentén ingatlantulajdonnal, földhasználati joggal, ipari, közlekedési, kereskedelmi vagy mezőgazdasági tevékenység céljára szolgáló telephellyel rendelkező magánszemélyek és jogi személyek.

r) Kerékpárút: jelzőtáblával kerékpárútként megjelölt helyi közút.²⁹⁴

s) Gyalogút: jelzőtáblával gyalogútként megjelölt, illetőleg olyan helyi közút, amely kizárólag a gyalogosok közlekedésére szolgál, és az úttesttől tartós fizikai akadály (árok, korlát, kerítés, sövény stb.) vagy két méternél nagyobb távolság választja el.

t) Belföldi üzembentartó: az az üzembentartó akinek (amelynek) lakó-, szokásos tartózkodási, illetve székhelye a Magyar Köztársaság területén van.²⁹⁵

u) *Iskolavezető*: a közlekedési hatóság engedélyével végzett tanfolyami képzést irányító személy.²⁹⁶

v) *Szakoktató*: a közúti járművezetők képzését végző személy.

w) *Vizsgabiztos*: a közúti járművezetők vizsgáztatását végző személy.

[IMAGE]Tv. 48. § (1) Ez a törvény 1988. július 1. napján lép hatályba.²⁹⁷

[IMAGE]

(2) A törvény végrehajtásáról a Kormány gondoskodik.²⁹⁸

(3) Felhatalmazást kap³⁰⁰

a) a Kormány, hogy

1. a szakirányú továbbképzés és az utánpótlás általános szabályait,³⁰¹

2. a kombinált fuvarozási tevékenység szabályait,

3. a közúti személyszállítási és árutovábbítási szerződések szabályait,

4. a közúti közlekedésbiztonság állami feladatainak teljesítéséhez szükséges pénzügyi forrásokat és azok felhasználásának módját,

5. a közúti közlekedési szolgáltatások és a közúti járművek üzemben tartásának általános szabályait, és az e tevékenységekre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegét,³⁰³

6. a közúti járművek üzemanyag-felhasználása költségterítésként elszámolható mértékének szabályait,

7. a közlekedési hatóság vagy hatóságok kijelölését,³⁰⁵

8.³⁰⁶

8. a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának általános szabályait,^{308 309}

9. a közúti közlekedés szabályait,

10.³¹⁰

11. a közúti szállítványozási tevékenység szabályait³¹¹

12. a transzeurópai közúthálózatnak a Magyar Köztársaság területén lévő alagútjaira vonatkozó biztonsági minimumkövetelményeket,³¹²

13. a közúti szállítást végző egyes járművek személyzetének vezetési és pihenőidejének ellenőrzésére vonatkozó szabályokat,

b) a miniszter, hogy³¹³

1. a közúti közlekedési szolgáltatások végzésének, valamint az azokhoz használt járművek üzemben tartásának részletes szabályait,³¹⁴

2. az útügyi igazgatás eljárási szabályait,

3. az utak építésének és a forgalom részére való átadásának hatósági engedélyezéséről szóló szabályokat,

4. az országos közutak kezelésének szabályait és a helyi közutak kezelésének szakmai szabályait,³¹⁵

5. az utak forgalomszabályozásának és a közúti jelzések elhelyezésének műszaki és eljárási szabályait,

6. a közutak ellenőrzésének szabályait,

7. a közutak tervezésére és a műszaki tervezési jogosultságra vonatkozó szabályokat,

8. a közúti hidak nyilvántartására és műszaki felügyeletére vonatkozó szabályokat,

9. az útépítés felügyeleti ellenőrzés szabályait,

10. az útépítésre, illetőleg az út üzemeltetésére szolgáló anyagok, szerkezetek és berendezések műszaki követelményeit, valamint megfelelőségük igazolásának, továbbá ezen anyagok, szerkezetek és berendezések forgalomba hozatalának, felhasználásának, továbbá az újfajta építési módok (műszaki megoldások), technológiák, eljárások engedélyezésének szabályait, valamint az utak építésével kapcsolatos minőségi követelményeket,³¹⁷

11. a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeit,

12. a közúti járművek műszaki vizsgáztatásával kapcsolatos szabályokat,
 13. a közúti járművezetők pályaképzési vizsgáztatásának szabályait, valamint a szakirányú továbbképzés és az utánképzés részletes szabályait,³¹⁸
 14. a gépjárműfenntartó tevékenység végzésének szabályait,
 15. a gépjárművek vámkezelését megelőző vizsgálattal kapcsolatos szabályokat,
 16. a nemzetközi forgalomban közlekedő gépjárművekre vonatkozó szabályokat,
 17. az útépitési kivitelezési tevékenység szabályait,
 18. a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályait³¹⁹
 19. a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló, 1985. december 20-ai 3821/85/EGK tanácsi rendeletben foglaltak végrehajtási szabályait,³²¹
 20. a veszélyes áruk szállításának és szállításra való feladásának szabályait a vonatkozó nemzetközi szerződésekkel összhangban,
 21. a vonatkozó nemzetközi szerződések hatálya alá nem tartozó járművekkel történő veszélyes áru szállítás szabályait,
 22. a közúti járművek újrafelhasználható alkatrészei szakszerű kinyerésének (bontásának) feltételeit, és e tevékenység végzésének személyi, dologi és szakmai feltételeit.
 23. a közutak forgalombiztonsági szempontjai felülvizsgálatának (auditálásának) szakmai szabályait,³²²
 24. a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok alapján végzett közlekedési hatósági ellenőrzés részletes szabályait³²³
- c) a miniszter, a közlekedésrendészetért felelős miniszter és a környezetvédelmért felelős miniszter, hogy a közúti járművek környezetvédelmi felülvizsgálatával kapcsolatos szabályokat együttesen,^{333 334}
- d) a közlekedésrendészetért felelős miniszter, hogy a közlekedésrendészeti intézkedések végrehajtásának módját;³³⁵

e) a miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben a közlekedési hatóság eljárási, felügyeleti és egyéb díjait, valamint a díjaknak az eljáró hatóság, illetve az irányítási, a felügyeleti és az ellenőrzési feladatot ellátó szervezetek közötti megosztása szabályait^{336 337 338}

f) a miniszter, hogy az e törvényben meghatározott bírság kivétele részletes szabályait és a bírság felhasználása rendjét az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben³³⁹

g) a miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben a díjfizetéssel érintett országos közutakat - ideértve az erre irányuló koncessziós szerződés alapján működtetett országos közutat is - vagy azok egyes szakaszait, a díj, valamint megfizetésének elmaradása esetén a pótdíj mértékét, a fizetés módját és feltételeit, valamint a beszedett díj és pótdíj kedvezményezettjét - a Kormány által jóváhagyott elvek alapján -,³⁴⁰

h) a közlekedésrendészetért felelős miniszter, hogy a diplomáciai mentességet élvező képviselők és személyek gépjárműveinek különleges rendszámmal való ellátásának, a rendszámok kiadásának és visszavonásának rendjét és feltételeit, továbbá a külföldön kiállított vezetői engedélyek használatának rendjét a külpolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapítsa meg.³⁴¹

i) a közlekedésrendészetért felelős miniszter, hogy a közúti járművek vezetésére jogosító engedély, a törzskönyv, a gépjármű hatósági engedélye és jelzése gyártásának, forgalmazásának, kiadásának, használatának szabályait, helyszíni elvételük és visszavonásuk feltételeit, az engedélyek és jelzések tartalmi, formai követelményét, valamint a megkülönböztető és figyelmeztető jelzés felszerelésének, engedélyezésének szabályait, használatuk és visszavonásuk rendjét³⁴²

rendeletben állapítsa meg.

(4) A Kormány a (3) bekezdés a) pontjában, a miniszter pedig a (3) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján kiadott jogszabályban a járdákra és azok tartozékaira e törvénynek az utakra vonatkozó szabályaitól eltérő rendelkezéseket is megállapíthat.^{344 345}

(5) Az e törvényben meghatározott díjat, pótdíjat és bírságot - a 9/C. § (1) bekezdésében, 15. § (3) bekezdésében és a 33. § (2) bekezdésében meghatározott díj kivételével - a fizetés elmulasztása esetén adók módjára kell behajtani.³⁴⁷

" Az Európai Unió jogának való megfelelés³⁴⁸

Tv. 49. § (1) Ez a törvény a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. március 15-i

561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.³⁴⁹

(2) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) az Európai Parlament és a Tanács 2002/15/EK irányelve (2002. március 11.) a közúti fuvarozásban utazó tevékenységet végző személyek munkaidejének szervezéséről, a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvénnyel és a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvénnyel együtt;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2006/22/EK irányelve (2006. március 15.) a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályokkal kapcsolatos 3820/85/EGK és a 3821/85/EGK tanácsi rendelet végrehajtásának minimumfeltételeiről és a 88/599/EGK tanácsi irányelv hatályaon kívül helyezéséről, 2. cikkének (1) és (2) bekezdése.

R. 39. § Ez a rendelet 1988. július 1. napján lép hatályba: egyidejűleg az utakról szóló 1962. évi 21. törvényerejű rendelet végrehajtásáról rendelkező 34/1962. (IX. 16.) Korm. rendelet, valamint az azt módosító 19/1970. (VI. 7.) Korm. és a 37/1985. (VIII. 1.) MT rendelet, továbbá a túlsúlyos járművek közlekedésének korlátozásáról szóló 16/1973. (VI. 27.) MT rendelet, valamint az azt módosító 46/1980. (XI. 11.) MT és a 17/1983. (VI. 1.) MT rendelet hatályát veszti.

[IMAGE]

Lábjegyzetek:

¹A törvény kihirdetésének napja 1988. április 21. Utóbb a törvényt módosította az 1996. évi X. törvény. Hatályos: 1996. 01. 01.

²Az 1988. évi I. törvény 2. § 1. bekezdése az 1998. évi LXXIII. törvény 1. § -ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 01. 01.

⁴Az 1988. évi I. törvény 2. § 5. bekezdése a 2000. évi CXXVII. törvény 1. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2001. 01. 01.

⁵A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 1. §-a a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 1. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.

⁶A helyi közút kezelőjén az 1991. évi XX. törvény 92. § (10) bekezdés b) pontja értelmében a jegyzőt (főjegyzőt) kell érteni. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁷Az 1988. évi I. törvény 5. § 4. bekezdését a 2003. évi CX. törvény 16. § 1. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2004. 02. 01.

⁸A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 2. § 2. bekezdése a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 2. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.

⁹Lásd a 11/1988. (XII. 20.) KM-BM együttes rendeletet a közúti járművezetők pályaalakalmassági vizsgálatáról. Hatályos: 1999. 07. 21.

¹⁰A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 2/A. §-át a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 3. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. 07. 21.

¹¹Az 1988. évi I. törvény 7/A. §-át az 1999. évi LXXXIV. törvény 39. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. 09. 30.

¹²A Tv. 8. §-ának (1) bekezdése az 1991. évi XX. törvény 92. §-ának (1) bekezdésével módosított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁴Az 1988. évi I. törvény 9. § 1. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 129. § 6. bekezdés a) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

¹⁵A Tv. 9. §-a az 1991. évi XX. törvény 92. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁶A Tv. 9. § (2) bekezdése az 1992. évi XXXIX. törvény 7. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

²²Az 1988. évi I. törvény 9/A. §-át a 2004. évi XXXIII. törvény 18. § 1. bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2004. 05. 01.

²⁴Az 1988. évi I. törvény 9/B. § 1. bekezdése a 2007. évi XXVI. törvény 9. § 2. bekezdés c) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 04. 21.

²⁵Az 1988. évi I. törvény 9/B. § 1. bekezdése a 2003. évi CX. törvény 16. § 2. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 01. 01.

²⁶Az 1988. évi I. törvény 9/B. § 3. bekezdését a 2001. évi CIX. törvény 26. § 1. bekezdése hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2002. 01. 01.

²⁷Az 1988. évi I. törvény 9/B. § 4. bekezdésének a) pontja a 2004. évi XXV. törvény 44. § 3. bekezdés a) pontja megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 05. 01.

³⁰A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 4. §-át a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 21. § 3. bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1999. 07. 21.

³³Az 1988. évi I. törvény 11. § 2. bekezdése a 1. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

³⁴A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 5. §-a a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 4. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.

³⁵Lásd az 1996. évi XXI. törvényt a területfejlesztésről és a területrendezésről. Hatályos: 1999. 07. 21.

³⁷Az 1988. évi I. törvény 12. § 3-5. bekezdése az 1998. évi LXXIII. törvény 2. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 01. 01.

³⁹A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 6. §-a a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 5. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.

⁴¹Az 1988. évi I. törvény 14. §-a az 1998. évi LXXIII. törvény 3. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 01. 01.

⁴⁶A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 7. §-a a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 6. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.

⁴⁸Az 1988. évi I. törvény 15. § 1. bekezdése a 2004. évi XXV. törvény 44. § 3. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 05. 01.

⁴⁹Az 1988. évi I. törvény 15. § 1. bekezdése az 1998. évi LXXIII. törvény 4. § -ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 01. 01.

⁵¹Az 1988. évi I. törvény 15. § 2. bekezdését a 18. § 1. bekezdése hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2006. 02. 03.

⁵²A Tv. 15. §-ának (2) bekezdését az 1991. évi XX. törvény 92. §-ának (3) bekezdése iktatta a szövegbe, s egyidejűleg az eredeti 15. §-t (1) bekezdésre változtatta. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁵³A helyi közút kezelőjén az 1991. évi XX. törvény 92. § (10) bekezdés értelmében a helyi önkormányzat képviselő-testületét kell érteni. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁵⁴Az 1988. évi I. törvény 15. § 4. bekezdését a 2. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. 02. 03.

⁵⁵Az 1988. évi I. törvény 15. § 5. bekezdését a 2006. évi CX. törvény 9. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. 12. 22.

⁵⁶Végrehajtására lásd a 10/1988. (XI. 24.) KM rendeletet. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁵⁷A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 8. § 4. bekezdését a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 21. § 3. bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1999. 07. 21.

⁵⁸A R. 9. §-át a 18/1992. (I. 28.) Korm. rendelet 24. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁵⁹Az 1988. évi I. törvény 16. § 1. bekezdése a 2004. évi XXV. törvény 44. § 3. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 05. 01.

⁶²Az 1988. évi I. törvény 16. § 2. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 5. § 5. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

⁶³Az 1988. évi I. törvény 17. § -ai előtt levő alcím az 1996. évi X. törvény 13. § -ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1996. 03. 15.

⁶⁸Az 1988. évi I. törvény 18. § 2. bekezdése a 3. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

⁶⁹Az 1988. évi I. törvény 18. § 3. bekezdése a 2000. évi CXXVII. törvény 3. § 2. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2001. 01. 01.

⁷⁰Az 1988. évi I. törvény 18. § 4-5. bekezdése a 2000. évi CXXVIII. törvény 14. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2001. 01. 01.

⁷¹Az 1988. évi I. törvény 18. § 6. bekezdését a 2002. évi LXVIII. törvény 1. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. 01. 01.

⁷²Az 1988. évi I. törvény 18. § 7. bekezdését a 2004. évi XXV. törvény 1. §-a iktatta be. Hatályos: 2004. 05. 01.

⁷⁴Az 1988. évi I. törvény 18. § 8. bekezdése a 3. § 2. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

⁷⁵Az 1988. évi I. törvény 18. § 10. bekezdését a 3. § 3. bekezdése iktatta be, ezzel egyidejűleg a jelenlegi 10. bekezdés számozása 11. bekezdésre módosult. Hatályos: 2006. 02. 03.

⁷⁶Az 1988. évi I. törvény 18. § 11. bekezdésének f) pontját a 3. § 3. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. 02. 03.

⁷⁷Az 1988. évi I. törvény 18. § 12. bekezdését a 3. § 3. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. 02. 03.

⁷⁸Az 1988. évi I. törvény 18/A-18/J. §-ait, valamint az azt megelőző alcímet a 2005. évi XI. törvény 2. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. 03. 23.

⁷⁹Az 1988. évi I. törvény 18/A. § 1. bekezdése a 2006. évi CX. törvény 10. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 12. 22.

⁸¹A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 10. § 2. bekezdése a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 7. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.

⁸³Az 1988. évi I. törvény 2. bekezdését a 70/2005. (IV. 21.) Korm. rendelet 7. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2005. 07. 01.

⁸⁴Az 1988. évi I. törvény R. 13. §-át a 70/2005. (IV. 21.) Korm. rendelet 7. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2005. 07. 01.

⁸⁵Az R. 14. §-át a 88/1990. (IV. 30.) MT rendelet 2. számú melléklete hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁸⁷Az 1988. évi I. törvény 19. § 1. bekezdése a 2006. évi CX. törvény 11. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 12. 22.

⁸⁸Az 1988. évi I. törvény 19. § 2. bekezdését az 1998. évi LXXIII. törvény 5. §-a iktatta be, ezzel egyidejűleg a korábbi 4. bekezdés számozása 3. bekezdésre változott. Hatályos: 1999. 01. 01.

⁸⁹A Tv. 19. §-ának (2) bekezdését a 21/1994. (IV. 16.) AB határozat megsemmisítette. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁹²Az 1988. évi I. törvény 19. § 3. bekezdését az 1998. évi LXXIII. törvény 19. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1999. 01. 01.

⁹⁹Az 1988. évi I. törvény 19. § 4. bekezdését a 2005. évi LXXXIII. törvény 79. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. 11. 01.

¹⁰¹Az 1988. évi I. törvény 20. §-a a 4. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

¹⁰²Az 1988. évi I. törvény 20. § 1. bekezdés c) pontja a 2006. évi CX. törvény 12. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 04. 11.

¹⁰³Az 1988. évi I. törvény 20. § 2. bekezdése a 2006. évi CX. törvény 12. § 2. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 12. 22.

¹⁰⁵Az 1988. évi I. törvény 20. § 4. bekezdését a 4. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. 02. 19.

¹⁰⁸Az 1988. évi I. törvény 20. § 11. bekezdés e) pontját a 2006. évi CX. törvény 12. § 3. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. 12. 22.

¹⁰⁹Az 1988. évi I. törvény 20. § 12. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 129. § 6. bekezdés a) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

¹¹¹A Tv. 20-21. §-át az 1992. évi LXXVIII. törvény 2. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹¹²Az 1988. évi I. törvény 22. §-a a 2000. évi CXXVII. törvény 5. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2001. 01. 01.

¹¹⁵Az 1988. évi I. törvény 23. § 1. bekezdése a 2003. évi CX. törvény 16. § 3. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 02. 01.

¹¹⁶Az 1988. évi I. törvény 23. § 2. bekezdését a 2003. évi CX. törvény 16. § 4. bekezdése iktatta be, egyidejűleg az eredeti 2-4. bekezdések számozása 3-5. bekezdésekre módosult. Hatályos: 2004. 02. 01.

¹¹⁷Az 1988. évi I. törvény 23. § 3. bekezdése a 2000. évi CXXVII. törvény 6. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2001. 01. 01.

¹¹⁸Az 1988. évi I. törvény 23. § 6. bekezdését a 2003. évi CX. törvény 16. § 5. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2004. 02. 01.

¹¹⁹Az 1988. évi I. törvény 23. § 7. bekezdését a 2006. évi CX. törvény 13. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. 01. 01.

¹²⁰A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 17. § 1. bekezdése a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 8. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.

¹²¹Az 1988. évi I. törvény 24. § 2. bekezdése a 2000. évi CXXVII. törvény 7. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2001. 01. 01.

¹²³Az 1988. évi I. törvény 24. § 3. bekezdése a 2002. évi LXVIII. törvény 3. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2003. 01. 01.

¹²⁵Az 1988. évi I. törvény 24/A. §-a a 2004. évi XXV. törvény 44. § 3. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 05. 01.

¹²⁶Az 1988. évi I. törvény 24/A. §4. bekezdését az 1996. évi X. törvény 4. § -a iktatta be. Hatályos: 1996. 03. 15.

¹²⁷Az 1988. évi I. törvény 28. §-a a 2000. évi CXXVII. törvény 8. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2001. 01. 01.

¹²⁹Az 1988. évi I. törvény 28. § 2. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 167. § 5. bekezdés c) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

¹³⁰Az 1988. évi I. törvény 28. § 2. bekezdése a 2004. évi XXV. törvény 44. § 3. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 05. 01.

¹³⁴Az 1988. évi I. törvény 29. §-a az 1998. évi LXXIII. törvény 7. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 01. 01.

¹³⁵Az 1988. évi I. törvény 29. § 2. bekezdése a 2000. évi CXXVII. törvény 9. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2001. 01. 01.

¹³⁷Az 1988. évi I. törvény 29. § 3. bekezdése a 2006. évi CX. törvény 14. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 12. 22.

¹³⁹Az 1988. évi I. törvény 29. § 5. bekezdése a 2006. évi L. törvény 36. § 3. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 05. 01.

¹⁴⁰Az 1988. évi I. törvény 29. § 7. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 129. § 6. bekezdés a) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

¹⁴¹Az 1988. évi I. törvény 29. § 10. bekezdését a 2003. évi CXXVIII. törvény 18. § 5. bekezdésének b) pontja iktatta be. Hatályos: 2004. 01. 01.

¹⁴³Az 1988. évi I. törvény 29/A. §-a a 6. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

¹⁴⁶Az 1988. évi I. törvény 29/B. §-át a 2005. évi LXXXIII. törvény 81. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. 11. 01.

¹⁴⁸Az 1988. évi I. törvény 29/B. § 2. bekezdés a)-b) pontja a 2006. évi CX. törvény 15. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 12. 22.

¹⁴⁹A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 20. §-a a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 9. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.

¹⁵¹Az 1988. évi I. törvény 31. §1. bekezdése az 1998. évi LXXIII. törvény 9. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 01. 01.

¹⁵²Az R. 22. §-át a 88/1990. (IV. 30.) MT rendelet 2. számú melléklete hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁵⁶A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 23/A. §-át a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 10. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. 07. 21.

¹⁶⁴Az 1988. évi I. törvény 32. § 1. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 145. § 5. bekezdés a) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

¹⁶⁵Az 1988. évi I. törvény 32. §-a a 8. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

¹⁶⁶Az 1988. évi I. törvény Tv. 33. §-a az 1996. évi X. törvény 7. § -ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1996. 03. 15.

¹⁷⁰Az 1988. évi I. törvény 33. § 1. bekezdés b) pontja a 2007. évi XXVI. törvény 9. § 2. bekezdés c) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 04. 21.

¹⁷¹Az 1988. évi I. törvény 33. § 1. bekezdésének b) pontja a 2004. évi XXV. törvény 44. § 3. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 05. 01.

¹⁷²Az 1988. évi I. törvény 33. § 1. bekezdés b) pontja a 2001. évi CIX. törvény 2. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2002. 01. 01.

¹⁷³Az 1988. évi I. törvény 33. § 1. bekezdésének c) pontja a 9. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

¹⁹¹Az 1988. évi I. törvény 33. § 2. bekezdése a 2006. évi CX. törvény 16. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 12. 22.

[IMAGE]¹⁹²A 1988. évi I. törvény 33. § (2) bekezdés b) pontja a 2007. évi LXXXII. törvény 13. § (1) bekezdés 5. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 07. 01.

¹⁹³Az 1988. évi I. törvény 33. § 3. bekezdését a 2006. évi CX. törvény 17. §-a iktatta be, egyidejűleg a jelenlegi 3. bekezdés számozását 4. bekezdésre módosította. Hatályos: 2006. 12. 22.

¹⁹⁴Az 1988. évi I. törvény 33. § 3. bekezdése a 9. § 2. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

¹⁹⁵Az 1988. évi I. törvény Tv. 34. § 1-4. bekezdése az 1998. évi LXXIII. törvény 10. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 01. 01.

¹⁹⁶Az 1988. évi I. törvény 34. § 3. bekezdése a 2000. évi CXXVII. törvény 11. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2001. 01. 01.

¹⁹⁷A helyi közút kezelőjén az 1991. évi XX. törvény 92. § (10) bekezdés értelmében a helyi önkormányzat képviselő-testületét kell érteni. Hatályos: 1996. 01. 01.

- ¹⁹⁸A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 24. §-a a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 11. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.
- ¹⁹⁹A R. 25. §-át a 18/1992. (I. 28.) Korm. rendelet 24. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1996. 01. 01.
- ²⁰⁰A R. 26. §-a a 124/1995. (X. 10.) Korm. rendelet 9. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.
- ²⁰¹A helyi közút kezelőjén az 1991. évi XX. törvény 92. § (10) bekezdés értelmében a helyi önkormányzat képviselő-testületét kell érteni. Hatályos: 1996. 01. 01.
- ²⁰²A helyi közút kezelőjén az 1991. évi XX. törvény 92. § (10) bekezdés b) pontja értelmében a jegyzőt (főjegyzőt) kell érteni. Hatályos: 1996. 01. 01.
- ²⁰⁵Az 1988. évi I. törvény 36. § 2. bekezdése a 10. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.
- ²⁰⁸Az 1988. évi I. törvény 36. § 3. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 129. § 6. bekezdés a) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.
- ²⁰⁹Az 1988. évi I. törvény 36. § 3. bekezdése az 1998. évi LXXIII. törvény 11. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 01. 01.
- ²¹⁰A helyi közút kezelőjén az 1991. évi XX. törvény 92. § (10) bekezdés b) pontja értelmében a jegyzőt (főjegyzőt) kell érteni. Hatályos: 1996. 01. 01.
- ²¹¹Az 1988. évi I. törvény 37. §-a az 1998. évi LXXIII. törvény 12. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 01. 01.
- ²¹⁵A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 27. § 1. bekezdése a 163/2003. (X. 16.) Korm. rendelet 1. §-ának megfelelően módosított szöveg. Egyidejűleg a § új, 2. bekezdéssel egészült ki, míg az eredeti 2-4. bekezdések számozása 3-5. bekezdésekre módosult. Hatályos: 2003. 10. 19.
- ²¹⁶A közutak igazgatásáról szóló 19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet. Hatályos: 2003. 10. 19.
- ²¹⁷A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 27. § 2-4. bekezdéseit a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 12. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. 07. 21.
- ²¹⁸A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 28. § 1. bekezdése a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 13. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.
- ²¹⁹A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 29. §-a a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 14. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.
- ²²⁰A helyi közút kezelőjén az 1991. évi XX. törvény 92. § (10) bekezdés b) pontja értelmében a jegyzőt (főjegyzőt) kell érteni. Hatályos: 1996. 01. 01.
- ²²¹Az 1988. évi I. törvény 39. § 3. bekezdése a 2006. évi CX. törvény 18. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 12. 22.

²²³Az 1988. évi I. törvény 41. §-a az 1998. évi LXXIII. törvény 13. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 01. 01.

²²⁴A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 30. §-a a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 15. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.

²²⁵Lásd az 1997. évi LXXVIII. törvényt az épített környezet alakításáról és védelméről. Hatályos: 1999. 07. 21.

²²⁶A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 30/A. §-át a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 16. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. 07. 21.

²²⁷Az 1988. évi I. törvény 42. § 3. bekezdését az 1998. évi LXXIII. törvény 14. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. 01. 01.

²³⁰Az 1988. évi I. törvény 42/A. § 1-2. bekezdése a 11. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

²³⁴A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 31. §-a a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 17. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.

²³⁵A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 31. § 4-5. bekezdéseit a 47/2004. (III. 18.) Korm. rendelet 38. § 3. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2004. 03. 26.

²³⁶21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról, 6. § (5) bekezdése. Hatályos: 2004. 03. 26.

²³⁷A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 32. § 1-3. bekezdése a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 18. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.

²³⁸Lásd a 20/1984. (XII. 21.) KM rendeletet az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről. Hatályos: 1999. 07. 21.

²³⁹A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 32. § 4. bekezdésének számozása a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 18. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.

²⁴⁰A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 33. §-a a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 19. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.

²⁴¹A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 34. §-a a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 20. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 07. 21.

²⁴²Az 1988. évi I. törvény 43. § 1. bekezdése az 1997. évi XC. törvény 1. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1997. 12. 16.

²⁴³Az 1988. évi I. törvény 43. § 2. bekezdését az 1997. évi XC. törvény 1. §-a iktatta be, ezzel egyidejűleg a korábbi 2-3. bekezdések számozása 3-4. bekezdésekre módosult. Hatályos: 1997. 12. 16.

²⁴⁴Az 1988. évi I. törvény 44. §-a az 1996. évi X. törvény 10. § -ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1996. 03. 15.

²⁵⁵Az 1988. évi I. törvény 44. § 2. bekezdése a 12. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

²⁵⁷Az 1988. évi I. törvény 44. § 3. bekezdése a 13. §-ának megfelelően módosított szöveg, ezzel egyidejűleg a §-t a 4-6. bekezdéssel egészette ki és a jelenlegi 4-5. bekezdés számozását 7-8. bekezdésre módosította. Hatályos: 2006. 02. 03.

²⁵⁸Az 1988. évi I. törvény 44. § 7. bekezdése a 2006. évi CX. törvény 19. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 12. 22.

²⁵⁹Az 1988. évi I. törvény 44. § 5. bekezdését a 2005. évi LXXXIII. törvény 82. § 2. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2005. 11. 01.

²⁶⁰Az 1988. évi I. törvény 44/A. §-át, valamint az azt megelőző alcímet a 2005. évi XI. törvény 5. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. 03. 23.

²⁶¹Az 1988. évi I. törvény 44/A. § 2. bekezdése a 2006. évi CX. törvény 20. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 04. 11.

²⁶²Az 1988. évi I. törvény 44/A. § 6. bekezdése a 2006. évi CX. törvény 20. § 2. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 04. 11.

²⁶³Az 1988. évi I. törvény 44/A. § 7. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 167. § 5. bekezdés c) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

²⁶⁴Az 1988. évi I. törvény 44/A. § 8. bekezdését a 2006. évi CX. törvény 20. § 3. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. 04. 11.

²⁶⁵Az 1988. évi I. törvény 45. § 1. bekezdése a 2004. évi XXV. törvény 44. § 3. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 05. 01.

²⁶⁶A helyi közút kezelőjén az 1991. évi XX. törvény 92. § (10) bekezdés értelmében a helyi önkormányzat képviselő-testületét kell érteni. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁶⁷Az 1988. évi I. törvény 45. § 2. bekezdésének a) pontja az 1998. évi LXXIII. törvény 16. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 01. 01.

²⁶⁸Az 1988. évi I. törvény 45. § 2. bekezdésének e) pontját az 1998. évi LXXIII. törvény 16. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. 01. 01.

²⁷¹Az 1988. évi I. törvény 45. § 5. bekezdése a 14. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

²⁷⁷Az 1988. évi I. törvény 46. §-át a 2006. évi CIX. törvény 130. § a) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2007. 01. 01.

²⁷⁸Az 1988. évi I. törvény 46/A. §-a a 2001. évi CIX. törvény 4. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2002. 01. 01.

²⁷⁹Az 1988. évi I. törvény 46/B. § 1. bekezdése az 1999. évi XCIX. törvény 208. § 2. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2000. 01. 01.

²⁸⁰Az 1988. évi I. törvény 46/B. §-át az 1998. évi LX. törvény 19. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. 01. 01.

²⁸²Az 1988. évi I. törvény 46/B. § 2. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 167. § 5. bekezdés c) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

²⁸³Az 1988. évi I. törvény 46/B. § 2. bekezdése a 2004. évi XXV. törvény 44. § 3. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 05. 01.

²⁸⁴Az 1988. évi I. törvény 46/C. §-át a 2002. évi LXVIII. törvény 6. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. 01. 01.

²⁸⁵Az 1988. évi I. törvény 46/C. § 3-4. bekezdését a 2005. évi LXXXIII. törvény 83. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. 11. 01.

²⁸⁶Az R. 37. §-át a 88/1990. (IV. 30.) MT rendelet 2. számú melléklete hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁸⁸A 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 38. §-át a 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelet 21. § 3. bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1999. 07. 21.

²⁸⁹Az 1988. évi I. törvény 47. § h) pontja a 15. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

²⁹¹Az 1988. évi I. törvény 47. § k) pontja a 15. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

²⁹²Lásd a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvényt. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁹³Az 1988. évi I. törvény 47. § n) pontja a 15. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

²⁹⁴Az 1988. évi I. törvény 47. §-ának r) és a p) pontját az 1996. évi X. törvény 12. § -a iktatta be. Hatályos: 1996. 03. 15.

²⁹⁵Az 1988. évi I. törvény 47. §-ának t) pontját a 2003. évi CX. törvény 16. § 6. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2004. 02. 01.

²⁹⁶Az 1988. évi I. törvény 47. § u), v), w) pontjait a 2005. évi XI. törvény 7. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. 03. 23.

[IMAGE]²⁹⁷A 1988. évi I. törvény 48. § (1) bekezdése a 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 45. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 07. 01.

²⁹⁸Végrehajtására lásd a 89/1988. (XII. 20) MT, 61/1989. (VI. 27.) MT, 122/1989. (XII. 5.) MT és a 62/1990. (X. 4.) Korm. rendeletet, valamint a törvénnyel egységes szerkezetben közölt 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet et. Lásd még az 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM, 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM, 1/1990. (IX. 29.) KHVM rendelet et. Hatályos: 1996. 01. 01.

³⁰⁰Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdése az 1998. évi LXXIII. törvény 18. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 01. 01.

³⁰¹Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés a) pontjának 1. alpontja a 2000. évi CXXVII. törvény 15. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2001. 01. 01.

³⁰³Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés a) pontjának 5. alpontja a 2006. évi CX. törvény 21. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 12. 22.

³⁰⁵Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés a) pontjának 7. alpontját a 2006. évi CIX. törvény 129. § 1. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. 01. 01.

³⁰⁶Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés a) pontjának 8. alpontját a 2000. évi CXXVII. törvény 15. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2001. 01. 01.

³⁰⁸Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés a) pont 8-10. pontjának számozása a 2000. évi CXXVII. törvény 15. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2001. 01. 01.

³⁰⁹Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés a) pontjának 8. alpontja a 2002. évi LXVIII. törvény 7. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2003. 01. 01.

³¹⁰Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés a) pontjának 10. alpontját a 18. § 1. bekezdése hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2006. 02. 03.

³¹¹Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés a) pontjának 11. alpontját a 16. § 1. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. 02. 03.

³¹²Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés a) pontjának 12-13. alpontját a 2006. évi CX. törvény 21. § 2. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. 12. 22.

³¹³Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés b) pontjának felvezető szövege a 2004. évi XXV. törvény 44. § 3. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 05. 01.

³¹⁴Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés b) pontjának 1. alpontja a 2000. évi CXXVII. törvény 16. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2001. 01. 01.

³¹⁵Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés b) pontjának 4. alpontja a 2006. évi CX. törvény 21. § 3. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 12. 22.

³¹⁷Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés b) pontjának 10. alpontja a 2004. évi XXV. törvény 5. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 05. 01.

³¹⁸Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés b) pontjának 13. alpontja a 2000. évi CXXVII. törvény 16. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2001. 01. 01.

³¹⁹Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés b) pontjának 18. alpontját a 2002. évi LXVIII. törvény 7. § 2. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. 01. 01.

³²¹Az 1988. évi I. törvény 48. § 1. bekezdése a 2005. évi XI. törvény 8. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 03. 23.

³²²Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés b) pontjának 23. alpontját a 16. § 2. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. 02. 03.

³²³Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés b) pontjának 24. alpontját a 2006. évi CX. törvény 21. § 4. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. 12. 22.

³³³Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés c) pontja a 2006. évi CIX. törvény 167. § 5. bekezdés c) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

³³⁴Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdésének c) pontja a 2004. évi XXV. törvény 44. § 3. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 05. 01.

³³⁵Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés d) pontja a 2006. évi CIX. törvény 10. § 6. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

³³⁶Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés e)-h) pontja a 2006. évi CIX. törvény 167. § 5. bekezdés c) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

³³⁷Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdésének e) pontja a 2004. évi XXV. törvény 44. § 3. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 05. 01.

³³⁸Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdését a 2000. évi CXXVII. törvény 17. §-a iktatta be. Hatályos: 2001. 01. 01.

³³⁹Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdésének f) pontját a 2004. évi XXV. törvény 5. § 3. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2004. 05. 01.

³⁴⁰Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés g) pontja a 2006. évi CX. törvény 21. § 5. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 12. 22.

³⁴¹Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdésének h) pontját a 2005. évi LXXXIII. törvény 84. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. 11. 01.

³⁴²Az 1988. évi I. törvény 48. § 3. bekezdés i) pontját a 2006. évi CIX. törvény 10. § 6. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. 01. 01.

³⁴⁴Az 1988. évi I. törvény 48. § 4. bekezdése a 2004. évi XXV. törvény 44. § 3. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 05. 01.

³⁴⁵Az 1988. évi I. törvény 48. § 4. bekezdését az 1998. évi LXXIII. törvény 18. § 2. bekezdése iktatta be. Hatályos: 1999. 01. 01.

³⁴⁷Az 1988. évi I. törvény 48. § 5. bekezdése a 17. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 02. 03.

³⁴⁸Az 1988. évi I. törvény 49. §-át, valamint az azt megelőző alcímet a 2005. évi XI. törvény 9. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. 03. 23.

³⁴⁹Az 1988. évi I. törvény 49. §-a a 2006. évi CX. törvény 22. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 12. 22.